Ukrajinský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť **Jazyk a komunikácia**
Podoblasť vyučovania prvého jazyka – jazyky národnostných menšín

Metodická príručka pre
1. stupeň (1. a 2. cyklus)
a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ

NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Ukrajinský jazyk a literatúra

Metodická príručka pre 1. stupeň (1. a 2. cyklus)
a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ

Mgr. Mária Kamozinová
PaedDr. Iveta Svítková

Financované Európskou úniou NextGenerationEU
PLÁN OBNOVY
MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SLOVENSKEJ REPUBLIKY
NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Obsah

ÚVOD 3

1 Metodické a pracovné listy pre 1.cyklus 4

1.1 Príroda 4
1.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 1 4
1.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 1 9
1.1.3 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 2 11
1.1.4 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 2 16
1.1.5 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 3 18
1.1.6 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 3 22

2 Metodické a pracovné listy pre 2.cyklus 24

2.1 Príroda 24
2.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 1 24
2.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 1 29
2.1.3 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 2 31
2.1.4. PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 2 36

3 Metodické a pracovné listy pre 3.cyklus 38

3.1 Prázdniny 38
3.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 38
3.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 42
3.2 Prírodná lyrika 44
3.2.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 44
3.2.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 46
3.3 Príroda 50
3.3.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 50
3.3.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 52
3.4 Príbeh postavy z portrétu 54
3.4.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 54
3.4.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 59

Zoznam použitej literatúry 63

ÚVOD

Vyučovací predmet ukrajinský jazyk a literatúra má medzi predmetmi v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským a s vyučovaním ukrajinského jazyka osobitné postavenie. Je procesuálne orientovaný predovšetkým na budovanie jazykovej, rečovej a komunikatívnej kompetencie žiakov, na schopnosť primerane reagovať na jazykové situácie.

Prostredníctvom citlivej kultivácie vnímania, chápania a vzájomného porozumenia je možné zvládnuť vo výchove mládeže nové zámery obsahov, novú formu vyučovania, ktorá bude flexibilne a tvorivo využívať obsahy a formy práce všetkých predmetov, z ktorých sa aktuálne vyberú a skombinujú tie najvhodnejšie a najtypickejšie pre jednotlivé témy.

Predkladané metodické materiály možno vnímať ako „podanie pomocnej ruky“ tým učiteľom, ktorí čelia aktuálnej profesionálnej výzve spojenou s novou reformou. A možno viac než podaním pomocnej ruky je tento text otvorením spoločnej diskusie o tom, čo by sa malo vyučovať v základných školách a tiež ako by sa to dalo vyučovať čo najefektívnejšie a najoptimálnejšie.

Autori sú si vedomí obrovských možností, ktoré predmet ponúka, možností tak v oblasti tvorby jeho obsahu (aktualizácia vyučovacích tém), ako i metodickej oblasti. Témy a ich riešenia uvedené v práci sú len alternatívou – ponúkajú oveľa viac riešení a inšpirácií pre realizáciu tvorivým učiteľom. Nie je to „hotová“ metodika, je otvorená vo všetkých smeroch, tak v tematizácii vyučovacích problémov, ako v ich didaktických realizáciách. Úlohy v pracovných listoch sa dajú diferencovať tak, že ich môžu riešiť žiaci so ŠVVP, žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, talentovaní žiaci a pod.

Predkladané metodické materiály pre učiteľov a pracovné listy pre žiakov možno považovať za akúsi „správu“ z cvičných hodín.

Metodicky materiál obsahuje deväť metodických listov pre učiteľa a k tomu deväť pracovných listov pre žiaka, v prvom cykle po tri, v druhom cykle po dva, v treťom cykle po štyri. Metodický list pre učiteľa obsahuje okrem tematického okruhu, témy, počtu hodín, metód a cieľov pre určitý ročník, využitie komponentov hlavne otázky a úlohy na prácu s textom a dosiahnutie cieľov. Pracovné listy pre žiakov obsahujú úlohy, ktoré podľa zadania môžu vypracovať samostatne, spoločne alebo vo dvojiciach.

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytváranie základov čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka z MŠ. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Hlavným cieľom 2. cyklu je budovanie jazykovej, rečovej a komunikatívnej kompetencie žiakov, schopnosť primerane a na dobrej jazykovej úrovni reagovať na najrozmanitejšie jazykové situácie.

Prvý a druhý cyklus je venovaný téme Príroda. V metodických príručkách a pracovných listoch okrem iného je ukázaná gradácia gramatického a literárneho učiva.

Hlavným cieľom 3. cyklu je podporovať celkový rozvoj osobnosti žiaka v komunikatívnej, poznávacej, estetickej a etickej rovine prostredníctvom uvedomenia si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancie a orientácie v multikultúrnom prostredí.

Tretí cyklus je venovaný téme Prázdniny. Je to vstup do vyučovania predmetu, kde si učiteľ môže vybrať úlohy, prostredníctvom ktorých vzbudí záujem o vyučovací predmet. Ďalšie témy nadväzujú na 1. a 2. cyklus. Venujú sa takisto téme Príroda.

1 Metodické a pracovné listy pre 1.cyklus

1.1 Príroda

1.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 1

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ 1 Природа

Tematický okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа

Téma: Fedir Lazoryk: Zakinčyly školu
Тема: Федір Лазорик: Закінчили школу

Ročník, cyklus: záver 1. ročníka, prípadne 2., 3. r. – podľa zloženia triedy, 1. cyklus
Клас, цикл: закінчення 1-ого класу, можливо 2., 3. за складом класу, 1-ий цикл

Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-2
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-2

Pomôcky: pracovný list, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa, obrázky zvierat
Приладдя: робочий лист, кольорові олівці, крейди, дошка, малюнки тварин

Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: upevňovanie vedomostí z 1. ročníka, viesť jednoduchý dialóg, vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave, počúvať a čítať primerané literárne texty
Мета: запевнення вивченого матеріалу 1-ого класу, вести простий діалог, висловлювати думки зв'язною розмовною мовою, слухати та читати відповідні художні тексти

Komponenty:

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard
- viesť jednoduchý dialóg, klásť otázky a odpovedať na nich jazykovo primerane

Obsahový štandard

Dialogická komunikácia, komunikačné zvyklosti a zámery
- kladenie otázok a formulovanie odpovede
- jednoduchý dialóg a vykonávanie činností podľa ústnych pokynov

Jazykové prostriedky
- rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom zaujímavých tém dialógu
- nacvičovanie artikulácie a intonácie

Hovorená produkcia

Výkonový štandard
- korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení s pomocou učiteľa
- uplatňovať v hovorenom prejave zrozumiteľnú artikuláciu a spisovnú výslovnosť

Cyklus 1

Obsahový štandard

Príprava a prednes hovoreného prejavu

- reprodukovanie vypočutého alebo čítaného textu, formulovanie odpovede na položené otázky

Jazykové prostriedky

- aktivovanie a rozširovanie slovnej zásoby podľa témy produkovaného textu
- uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti

Písaná produkcia

Výkonový štandard

- písať všetky tlačené a písané písmená ukrajinskej azbuky
- korigovať vlastný písaný text, zosúladiť požiadavky na čitateľnosť písma
- uplatňovať pri písaní osvojené pravopisné pravidlá

Obsahový štandard

Elementárne písanie

- precvičovanie percepčno-motorických zručností
- prepisovanie tlačeného textu

Proces tvorenia písaného textu

- prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy

Jazykové prostriedky a pravopis

- aktivovanie a rozširovanie slovnej zásoby podľa témy produkovaného textu

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard

- rozoznávať slová a vety v čítanom texte, čítať plynulo a správne, nahlas a potichu
- pri počúvaní a čítaní textu rozlišovať komunikačný zámer výpovede

Obsahový štandard

Elementárne čítanie

- čítanie primerane obťažného tlačeného textu nahlas a potichu
- rozvíjanie čitateľských zručností a uvedomovanie si vlastných chýb pri čítaní

Jazykové prostriedky

- rozpoznávanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard

- rozpoznať základné žánre literatúry pre deti a základné komponenty umeleckého textu najmä z národnej literárnej tvorby

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením

- rozvíjanie čitateľských zručností a tempa pri čítaní textu

Literárnoteoretické pojmy

- čítanie a počúvanie veku primeraného textu z ukrajinskej literatúry: báseň – rým

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: prírodoveda, výtvarná výchova
Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: природознавство, образотворче виховання.

Motivácia: *Žiaci prečítajú text. Učiteľ dáva otázky z textu, žiaci odpovedajú.*
Мотивація: Учні прочитають текст. Вчитель ставить запитання з тексту, учні відповідають.

Otázky - Запитання:
Dbať na formuláciu odpovedí. Odpovedať celou vetou. Pri odpovediach opravovať artikuláciu. Vymenovať vtákov, zvieratá a ročné obdobia. Odpovede vyhľadávať aj v texte.
Дбати на формуляцію відповідей. Відповідати цілим реченням. Виправляти артикуляцію. Назвати птахів, тварин та пори року. Відповіді знаходити в тексті.

Ako žiaci ukončili školský rok? (Žiaci školský rok ukončili úspešne.)
Як школярі закінчили школу? (Школярі школу закінчили успішно.)

Čo stihli urobiť vtáčiky? (Vtáčiky si postavili hniezda.)
Що ж вдалося зробити птахам? (Птахи звили гніздечка.)

Čo ste sa naučili v škole? (individuálna odpoveď)
Що ви навчилися у школі? (індивідуальна відповідь)

Porozmýšľajte, v ktorom ročnom období sa končí školský rok? (Školský rok sa končí v lete, v júni.)
Подумайте, в яку пору року кінчається навчальний рік? (Навчальний рік кінчається літом, в червні.)

Kedy idú deti do školy? (Deti idú do školy začiatkom jesene, v septembri.)
Коли діти йдуть в школу? (Діти йдуть в школу восени, у вересні.)

Aké vtáky a zvieratá ešte poznáte? (individuálna odpoveď)
Яких птахів і тварини ви ще знаєте? (індивідуальна відповідь)

Prečo vtáčatá robia hniezda? (Aby sa im vyliahli malé vtáčiky.)
Чому пташенята виють гніздечка? (Щоб вивели малих пташенят.)

O akom ročnom období sa hovorí v básničke? (V básničke sa hovorí o lete.)
Про яку пору року говориться у вірші? (У вірші говориться про літо.)

Aké pocity vo vás vyvolala báseň? (individuálna odpoveď)
Які почуття викликав у вас вірш? (індивідуальна відповідь)

Akú máte náladu počas jesene a v lete? (individuálna odpoveď)
Який настрій у вас восени і літом? (індивідуальна відповідь)

1. **úloha: Prečítajte báseň.**

   Spoločná práca.

   Žiaci ešte raz prečítajú báseň tlieskaním po slabikách.

   Cieľ: - uvedomiť si, že slová sa skladajú zo slabík.

   Завдання 1: Прочитайте вірш.
   Спільна робота.
   Учні ще раз прочитають вірш по складах плескаючи в долоні.
   Мета: - усвідомити собі, що слова складаються із складів.

2. **úloha: Modrou ceruzkou vyznač prvé písmeno, zelenou farbou posledné písmeno v slovách:**
   Весело, веселіше, пташенята, пташечки, школа, школярі.

   Samostatná práca.

Vyznačiť môžu zamaľovaním, zakrúžkovaním, podčiarknutím.

Cieľ: - uvedomiť si, že slabiky sa skladajú z písmen, hlások.

Завдання 2: Синім кольором визначте першу букву, зеленим кольором останню букву у словах:
Весело, веселіше, пташенята, пташечки, школа, школярі.
Самостійна робота.
Призначати можуть малюванням, обведенням, підкресленням.
Мета: - усвідомити собі, що склади складаються з букв, звуків.

3. úloha: Nájdi v básni slová, ktoré sú zložené zo štyroch, šiestich písmen a najdlhšie slová.

Samostatná práca.
Žiaci nájdu v básničke slová podľa zadania. Najdlhšie slová (пташенята, гніздечка, закінчили) *napíšu na tabuľu.*

Cieľ: - uvedomiť si, že sa slová skladajú z písmen – hlások.

Завдання 3: Знайдіть у вірші слова, котрі складаються із чотирьох, шести букв і найдовші слова.
Самостійна робота.
Учні знайдуть у вірші слова за завданням. Найдовші слова (пташенята, гніздечка, закінчили) напишуть на дошку.
Мета: - усвідомити собі, що склади складаються з букв, звуків.

4. úloha: Z básne vypíšte osoby, zvieratá a podeľte ich na slabiky.

Spoločná práca.
Žiaci na tabuľu a do pracovných listov vypisujú z básne osoby (школярі) *i zvieratá* (пташенята, пташечки).

Cieľ: - oboznámiť žiakov s podstatnými menami..

Завдання 4: Випишіть із вірша особи, тварини і поділіть їх на склади.
Спільна робота.
Учні виписують з вірша особи (школярі) і тварини (пташенята, пташечки) на дошку і у робочі листи.
Мета: - познайомити учнів з іменниками

5. úloha: Z textu básne vypíšte slová, ktoré sa na konci riadkov končia na tie isté písmená.

Spoločná práca.
Žiaci, ktorí prví nájdu slová, napíšu ich na tabuľu (полі, школі; звили, закінчили).

Cieľ: - spoznávať rýmy v básni na konci riadkov.
Завдання 5: Із тексту випишіть слова, які в кінці рядків кінчаються на ті самі букви.
Спільна робота.
Учні, котрі перші знайдуть ці слова, напишуть іх на дошку. З тексту виписують слова (полі, школі; звили, закінчили).
Мета: - пізнавати рими у вірші в кінці рядків.

6. úloha: Napíšte tlačené a písané písmená podľa vzoru, ktorým písmenom sa začína a ktorým končí slovo na obrázku.

Spoločná a samostatná práca.

Na tabuli sú tie isté obrázky ako v pracovnom liste. Žiaci ich pomenúvajú a hovoria prvé a posledné hlásky. Do pracovných listov si zapisujú písmená sami. Kto si úlohu urobí, domaľuje zvieratá.

Cieľ: - rozpoznávanie tlačených a písaných písmen.

Завдання 6: Напишіть у письмовій і друкованій подобі за зразком, якою буквою починається і кінчається слово на малюнку.

Спільна і самостійна робота.

На дошці є ті самі малюнки, що і в робочому листі. Учні їх називають і говорять букви. В робочий лист записують самі. Хто зробить завдання, малює тварин.

Мета: - розрізняти друковані та рукописні букви.

7. úloha: Z básne vypíšte vetu. Koľko má slov?

Spoločná práca.

Učiteľ vysvetlí, že v básni sa píše veľké písmeno v každom riadku, hoci nie sú dokončené myšlienky. Žiaci na tabuľu vypíšu vetu, spočítajú slová.

Cieľ: - naučiť pravopis písania viet.

Завдання 7: З вірша випишіть речення. Скільки в ньому слів?

Спільна робота.

Учитель пояснить, що у вірші на початку кожного рядку пишеться велика буква, хоч думка не докінчена (Весело співають – Хто? Що? Де?).

Учні виписують на дошку з вірша речення і рахують, скільки у ньому слів.

Мета: - Навчити правопис писання речень.

1.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 1

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Завдання 1: Прочитайте вірш.

Федір Лазорик

Закінчили школу

1. Весело співають
   Пташенята в полі,
   Та ще веселіше
   Школярі у школі.

2. Пташечки співають,
   Бо гніздечка звили,
   Школярі успішно
   Школу закінчили.

Завдання 2: Синім кольором визначте першу букву, зеленим кольором останню букву у словах:
весело, веселіше, пташенята, пташечки, школа, школярі.

Завдання 3: Знайдіть у вірші слова, котрі складаються із:
чотирьох букв .....
шести букв .....
найдовші слова .....

Завдання 4: Випишіть із вірша особи, тварини і поділіть їх на склади.
.....
.....

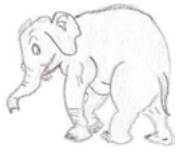
Завдання 5: Із тексту випишіть слова, які кінчаються на ті самі букви.

.....
.....

Cyklus 1

Завдання 6: Напишіть у письмовій і друкованій подобі за зразком, якою буквою починається і кінчається слово на малюнку.

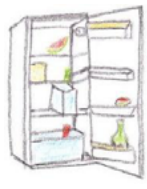
Зразок:

С , с .. Н , н

.....

.....

.....

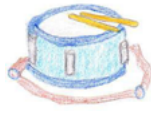
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 7: З вірша випишіть речення. Скільки в ньому слів?

.....

.....

.....

.....

Cyklus 1

1.1.3 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 2

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 2 Природа

Tematicky okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа

Téma: Fedir Lazoryk: Lastivky i dity
Тема: Федір Лазорик: Ластівки і діти

Ročník, cyklus: 2. ročník, 1. cyklus
Клас, цикл: 2-ий клас, 1-ий цикл

Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-2
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-2

Pomôcky: pracovný list, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa
Приладдя: робочий лист, кольорові олівці, крейди, дошка

Metódy: rozhovor, samostatná a spoločná práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: upevňovanie vedomosti 1. ročníka, viesť jednoduchý dialóg primerane situácii, písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá
Мета: запевнення вивченого матеріалу 1-ого класу, вести простий діалог відповідний ситуації, писати розбірливим почерком та застосувати основні правила орфографії

Cyklus 1

Komponenty:

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard
- viesť jednoduchý dialóg, klásť otázky a odpovedať na nich jazykovo primerane
- spolupracovať vo dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh, navrhovaní a dodržiavaní spoločných pravidiel

Obsahový štandard

Dialogická komunikácia, komunikačné zvyklosti a zámery
- Jednoduchý dialóg a vykonávanie činností podľa ústnych pokynov

Jazykové prostriedky
- rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom zaujímavých tém dialógu
- nacvičovanie artikulácie a intonácie

Písaná produkcia

Výkonový štandard
- korigovať vlastný písaný text, zosúladiť požiadavky na čitateľnosť písma
- uplatňovať pri písaní osvojené pravopisné pravidlá

Obsahový štandard

Elementárne písanie
- prepisovanie tlačeného textu

Proces tvorenia písaného textu
- prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy

Jazykové prostriedky a pravopis
- aktivovanie a rozširovanie slovnej zásoby podľa témy produkovaného textu

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard

- rozoznávať slová a vety v čítanom texte, čítať plynulo a správne, nahlas a potichu
- pri počúvaní a čítaní textu rozlišovať komunikačný zámer výpovede

Obsahový štandard

Elementárne čítanie

- čítanie primerane obťažného tlačeného textu nahlas a potichu

Jazykové prostriedky

- rozpoznávanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard

- vyjadriť svoj estetický zážitok verbálnym a neverbálnym spôsobom
- rozlišovať niektoré jednoduché jazykové prostriedky bežného a umeleckého vyjadrenia

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením

- rozvíjanie čitateľských zručností a tempa pri čítaní textu
- opisovanie ilustrácie k textu a vysvetľovanie jej súvislosti s obsahom

Literárnoteoretické pojmy

- sledovanie usporiadania textu
- čítanie a počúvanie veku primeraných textov z ukrajinskej literatúry: báseň – rým.

Cyklus 1

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: prírodoveda, výtvarná a hudobná výchova.

Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: природознавство, образотворче та музичне виховання.

Motivácia: *Žiaci prečítajú text. Učiteľ oboznámi žiakov, že autor Fedir Lazoryk je ukrajinský spisovateľ, ktorý sa narodil v Becherove. Napísal šlabikár, čítanku a učebnicu ukrajinského jazyka pre východné Slovensko. Potom učiteľ dáva otázky z textu, žiaci odpovedajú.*

Мотивація: Учні прочитають текст. Учитель познайомить учнів, що автор – український письменник Федір Лазорик народився у Бехерові. Уклав буквар, читанку та підручник української мови для східної Словаччини. Потім учитель ставить запитання з тексту, учні відповідають.

Otázky - Запитання:

Odpovede vyhľadávať v texte. Dbať na formuláciu odpovedí. Odpovedať celou vetou. Pri odpovediach opravovať artikuláciu.

Відповіді знаходити в тексті. Дбати на формуляцію відповідей. Відповідати цілим реченням. Виправляти артикуляцію.

Kedy odlietajú lastovičky? (Lastovičky odlietajú v jeseni.)
Коли відлітають ластівки? (Ластівки відлітають восени.)

Kedy deti nastupujú do školy? (Deti nastupujú do školy na jeseň, v septembri.)

Коли діти йдуть в школу? (Діти йдуть в школу восени, у вересні.)
O akých deťoch sa hovorí v básničke? (V básničke sa hovorí o deťoch lenivých a usilovných.)
Про яких дітей говориться у вірші? (У вірші говориться про дітей лінивих і пильних.)

Kde letia lastovičky? (Lastovičky letia za more.)
Де летять ластівки? (Ластівки летять за море.)

Kde idú deti? (Deti idú do školy.)
Де ідуть діти? (Діти ідуть у школу.)
O akých vtákoch, okrem lastovičiek, sa ešte hovorí v básničke? (V básničke sa spomínajú aj vrany.)
Які птахи, крім ластівок, ще згадуються у вірші? (У вірші згадуються ще і ворони.)

Prečo lastovičky odlietajú za more? (Lastovičky odlietajú za more, aby u nás nezamrzli.)
Чому ластівки відлітають за море? (Ластівки відлітають за море, щоб у нас не замерзли.)

O akom ročnom období sa hovorí v básničke? (Hovorí sa o jeseni.)
Про яку пору року говориться у вірші? (У вірші говориться про осінь.)

Kedy sa lastovičky vrátia naspäť? (Lastovičky sa vrátia na jar.)
Коли ластівки повернуться назад? (Ластівки повернуться весною.)
Čo myslíte, kto získa v škole viac vedomosti – deti lenivé alebo usilovné? (Viac vedomosti získajú deti usilovné.)
Що думаєте, хто набуде в школі більше знань - діти ліниві або пильні? (Більше знань набудуть діти пильні.)
Aké pocity vo vás vyvolala báseň? (individuálna odpoveď)
Які почуття у вас викликав вірш? (індивідуальна відповідь)

Ako sa cítili lastovičky keď odlietali? (individuálna odpoveď)
Як себе почували ластівоньки коли відлітали? (індивідуальна відповідь)

Čo by ste si vybrali vy, život v rodnej vlasti alebo v cudzine? (individuálna odpoveď)
Що би ви вибрали, життя на Батьківщині або в чужині? Чому? (індивідуальна відповідь)

Túto báseň si môžeme aj zaspievať – nácvik melódie.
Цей вірш можемо і заспівати – вивчення мелодії.

1. úloha: Prečítajte báseň.

Spoločná práca.

Žiaci čítajú báseň, potom ešte raz prečíta učiteľ. Tretí krát prečítajú žiaci a nahlas slová delia na slabiky.

Cieľ: - uvedomiť si, že sa slová skladajú zo slabík.

Завдання 1: Прочитайте вірш.

Спільна робота.

Учні читають вірш, потім ще раз прочитає вчитель. Втретє прочитають учні і вголос поділяють слова на склади.

Мета: - усвідомити собі, що слова складаються із складів.

2. úloha: Podeľte slová na slabiky: ліниві, пильні, попереду

Samostatná práca.

Žiaci samostatne zvislou čiarou delia slová na slabiky.

Cieľ: - uvedomiť si, že sa slová skladajú z rôzneho počtu slabík

Завдання 2: Поділіть слова на склади: ліниві, пильні, попереду

Самостійна робота.

Учні самостійно вертикальною лінією поділяють слова на склади.

Мета: - усвідомити собі, що слова складаються з різної кількості складів.

3. úloha: Vymyslite tri krátke vety zo slovami „школа, клас, діти“ a napíšte ich. Koľko je v nich slov?

Samostatná práca.

Najkrajšie vety po prečítaní žiaci napíšu aj na tabuľu.

Cieľ: - uvedomiť si štruktúru oznamovacej vety (na konci vety je bodka).

Завдання 3: Придумайте три короткі речення із словами школа, клас, діти і напишіть їх. Скільки в них слів?

Самостійна робота.

Найкращі речення напишуть і на дошці.

Мета: - усвідомити собі побудову розповідного речення (крапка в кінці речення).

4. úloha: Vypíšte z textu osoby a zvieratá.

Samostatná práca.

Žiaci vypisujú z textu dejové osoby a zvieratá – „ діти, ластівоньки, ворони“.

Cieľ: - oboznámenie sa s podstatnými menami.

Завдання 4: Випишіть із тексту особи і тварини.

Самостійна робота.

Учні виписують з тексту дійові особи та тварини – діти, ластівоньки, ворони.

Мета: - познайомитись з іменниками.

5. úloha: Z textu vypíšte slová (rýmy), ktoré sa končia na tie isté písmená.

Práca vo dvojiciach.

Žiaci vypisujú z textu slová na konci riadkov, ktoré sa končia na tie isté písmená (щебечуть - крячуть - плачуть; раду - зваду - зраду; скачуть - плачуть; гріха - втіха; краї - раї; зимувати - набувати; погоді - пригоді).

Učiteľ vysvetlí, že takéto slová sú rýmy a takto napísaný text je báseň, ktorá sa skladá zo strof.

Cieľ: - oboznámiť sa s pojmami rým, strofa, báseň.

Завдання 5: Із тексту випишіть слова (рими), які кінчаються на ті самі букви.

Робота в парах.

Учні виписують з тексту слова, які кінчаються на ті самі букви (щебечуть - крячуть - плачуть; раду - зваду - зраду; скачуть - плачуть; гріха - втіха; краї - раї; зимувати - набувати; погоді - пригоді). Учитель пояснить, що такі слова є рима і такий текст називаємо віршем, який складаєтьсся із строф.

Мета: - познайомитись з поняттями рима, строфа, вірш.

6. úloha: Domaľujte obrázok, ktorý vychádza z textu.

Samostatná práca.

Žiaci obrázok vymaľujú a domaľujú. Z obrázkov urobiť výstavku.

Cieľ: - rozvíjať umelecké cítenie.

Завдання 6: Малюйте та розфарбуйте картинку, котра виходить з тексту.

Самостійна робота. Учні картинку малюють і розфарбовують.З малюнків зробити виставку.

Мета: - розвивати художні почуття.

1.1.4 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 2

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Завдання 1: Прочитайте вірш.
Федір Лазорик

Ластівки і діти

1. Ластівоньки нам щебечуть,
   А ворони крячуть.
   Пильні діти радуються,
   А ліниві плачуть.
2. Ластівоньки нам щебечуть,
   Бо летять за море.
   Пильні діти радуються,
   Бо ідуть до школи.
3. Ластівоньки мають раду,
   А ворони зваду.
   Пильні діти попереду,
   А ліниві ззаду.
4. Пильні діти поспішають,
   Сміються та скачуть,
   А ліниві шкандибають,
   Хмуряться та плачуть.
5. Ми і пильні, і веселі,
   То й без плачу – гріха;
   Нам наука – не мука,
   А велика втіха.
6. Ластівоньки в теплім краї
   Будуть зимувати,
   А ми в школі як у раї,
   Знання набувати.
7. Ластівоньки у погоді
   Навесні прибудуть,
   А ми станем у пригоді
   Трудовому люду!

Завдання 2: Поділіть слова на склади.

ліниві .....
пильні .....
попереду .....

Завдання 3: Придумайте три коротенькі речення із словами школа, клас, діти і напишіть їх.

.....
.....
.....

Завдання 4: Випишіть із тексту особи і тварини.

особи .....
тварини .....

Завдання 5: Із тексту випишіть слова - рими, які кінчаються на ті самі букви.

.....
.....
.....
.....
.....

Cyklus 1

Завдання 6: Малюйте та розфарбуйте картинку, котра виходить з тексту.

1.1.5 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 3

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ 3 Природа

Tematický okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа

Téma: Marijka Pidhirianka: Spivanka pro misjaci
Тема: Марійка Підгірянка: Співанка про місяці

Ročník, cyklus: 3. ročník, 1. cyklus
Клас, цикл: 3-ій клас, 1-ий цикл

Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 2-3
Кількість навчальних уроків/одиниць: 2-3

Pomôcky: pracovný zošit, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa, výkresy
Приладдя: робочий лист, кольорові олівці, крейди, дошка, рисунки

Metódy: rozhovor, samostatná a spoločná práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: upevňovanie vedomosti 1., 2., 3. ročníka, klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu, viesť dialóg primerane situácii, písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá
Мета: запевнення знань 1 - 3-ого класу, задавати запитання орієнтовані на зміст тексту та його порозуміння, вести діалог відповідно до ситуації, писати розбірливим почерком та застосувати основні правила орфографії

Cyklus 1

Komponenty:

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard

- klásť otázky a odpovedať na nich jazykovo primerane
- spolupracovať vo dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh, navrhovaní a dodržiavaní spoločných pravidiel

Obsahový štandard

Dialogická komunikácia, komunikačné zvyklosti a zámery

- Jednoduchý dialóg a vykonávanie činností podľa ústnych pokynov

Jazykové prostriedky

- rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom zaujímavých tém dialógu
- nacvičovanie artikulácie a intonácie

Písaná produkcia

Výkonový štandard

- korigovať vlastný písaný text, zosúladiť požiadavky na čitateľnosť písma
- uplatňovať pri písaní osvojené pravopisné pravidlá

Obsahový štandard

Elementárne písanie

- prepisovanie tlačeného textu

Proces tvorenia písaného textu

- prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy

Jazykové prostriedky a pravopis

- aktivovanie a rozširovanie slovnej zásoby podľa témy produkovaného textu
- uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard

- rozoznávať slová a vety v čítanom texte,
- čítať plynulo a správne, nahlas a potichu
- pri počúvaní a čítaní textu rozlišovať komunikačný zámer výpovede

Obsahový štandard

Elementárne čítania

- čítanie primerane obťažného tlačeného textu nahlas a potichu

Jazykové prostriedky

- rozpoznávanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte
- zdôvodňovanie použitých a osvojených pravopisných pravidiel v texte

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard

- rozpoznať základné žánre literatúry pre deti a základné komponenty
- umeleckého textu najmä z národnej literárnej tvorby

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením

- rozvíjanie čitateľských zručností a tempa pri čítaní textu
- porozumenie explicitným významom a vyvodzovanie implicitných významov z prečítaného a počúvaného textu

Literárnoteoretické pojmy

- sledovanie usporiadania textu
- čítanie a počúvanie veku primeraných textov rôznych typov a žánrov z ukrajinskej literatúry

Cyklus 1

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: prírodoveda, výtvarná výchova.
Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: природознавство, образотворче виховання.

Motivácia: *Žiaci prečítajú text. Počúvajú a porozmýšľajú, o čom sa v básni hovorí.*
Мотивація: Учні прочитають текст. Послухають і подумають, про що у вірші говориться.

Otázky - Запитання:
Dbať na formuláciu odpovedí, odpovedať celou vetou. Pri odpovediach opravovať artikuláciu. Vymenovať mesiace spomenuté v texte, prírodné javy a úkazy (мороз, вітер, річка, квіти, трави, ягідки, овочі, колос, листи, дерева, сніг, груддя-земля)*. Vyvodenie podstatných mien - osoby, zvieratá, prírodné javy.*
Дбати на формуляцію відповідей. Відповідати повним реченням. Виправляти артикуляцію. Назвати місяці згадані у тексті, природні явища та події (мороз, вітер, річка, квіти, трави, ягідки, овочі, колос, листи, дерева, сніг, груддя-земля). Висновок іменників - особи, тварини, природні явища.

Prečítajte si báseň.
Прочитайте вірш.

Kto je autorom básne Spivanka pro misjaci? (Autorkou básne je Marijka Pidhirjanka.)
Хто автор вірша Співанка про місяці? (Авторкою вірша є Марійка Підгірянка.)

Čo robí Január? (Január volá mráz.)
Що робить Січень? (Січень кличе мороза.)

Čo robí mráz? (Mráz mrazí líca a štípe nos.)

Що робить мороз? (Мороз морозить лиця і щипає ніс.)

Podobné otázky na všetky mesiace môžu dávať aj žiaci.
Подібні запитання на всі місяці можуть ставити й учні.

Aké ročné obdobia nájdeme v básni? (V básni nájdeme jar a leto.)
Які пори року знайдемо у вірші? (У вірші знайдемо весну, літо.)

O koľkých mesiacoch roka sa hovorí? (Hovorí sa o 12 mesiacoch.)
Про скількох місяців року говориться? (Говориться про 12 місяців.)

Poviete ich podľa poradia? (Sičeň, ľutyj, berezeň, kviteň, traveň, červeň, lypeň, serpeň, vereseň, žovteň, lystopad, hrudeň.)
Перерахуєте їх по черзі? (Січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.)

Ktorý mesiac sa ti najviac páči a prečo? (individuálna odpoveď)
Який місяць тобі найбільше подобається і чому? (індивідуальна відповідь)

Čo by ste si vybrali vy, život doma na Slovensku, alebo tam, kde je stále teplo alebo zima? Prečo? (individuálna odpoveď)
Що би ви вибрали - життя вдома на Словаччині, або там, де завжди тепло або холодно? Чому? (індивідуальна відповідь)

1. úloha: Prečítajte báseň.

Spoločná práca.

Žiaci prečítajú báseň. Odpovedajú na otázky učiteľa (uvedené vyššie).

Cieľ: - porozumenie textu a neznámych slov.

Завдання 1: Прочитайте вірш.
Спільна робота.
Учні прочитають вірш. Відповідають на запитання учителя (вищенаведені).
Мета: - порозуміння тексту та незнайомих слів.

2. úloha: Z textu vypíšte podľa poradia všetky mesiace. Rozdeľte ich zvislou čiarou na slabiky.

Samostatná práca.

Žiaci vypisujú z textu mesiace. Slová rozdeľujú zvislou čiarou na slabiky. Spoločne úlohu skontrolujú.

Cieľ: - nenásilnou formou sa naučiť názvy mesiacov a deliť slová na slabiky.

Завдання 2: Випишіть із тексту всі місяці підряд. Поділіть їх вертикальною лінією на склади.
Самостійна робота.
Учні з тексту виписують всі місяці. Слова вертикальною лінією поділяють на склади. Разом перевірять завдання.
Мета: - ненасильною формою вчаться назви місяців та поділяють слова на склади.

3. úloha: Vypíšte názvy mesiacov. Modrou ceruzkou vyznačte samohlásky a zelenou spoluhlásky.

Spoločná práca.

Žiaci píšu na tabuľu názvy mesiacov, vyznačujú samohlásky a spoluhlásky.

Cieľ: - zapamätať si názvy mesiacov, naučiť sa samohlásky a spoluhlásky.

Завдання 3: Випишіть назви місяців. У словах синім олівцем визначте голосні, зеленим – приголосні звуки.

Спільна робота.

Учні на дошці пишуть назви місяців, визначають голосні та приголосні звуки.

Мета: - запам'ятати назви місяців, вивчити голосні та приголосні звуки.

4. úloha: Z textu vypíšte slová, ktoré sa rýmujú.

Spoločná práca.

Žiaci na tabuľu a do pracovného listu píšu slová, ktoré sa rýmujú.

Cieľ: - upevňovanie vedomosti o rýme.

Завдання 4: Випишіть із тексту слова, які римуються.

Спільна робота.

Учні на дошку і в робочі листи пишуть слова, які римуються.

Мета: - запевнення знань про риму.

5. úloha: Vymyslíte krátku oznamovaciu vetu a urobte k nej vetu opytovaciu.

Práca vo dvojiciach.

Žiaci po vypracovaní úlohy napíšu vety na tabuľu. Porozmýšľajú a vysvetlia, prečo niektoré vety nie sú správne.

Cieľ: - naučiť sa stavbu oznamovacej a opytovacej vety.

Завдання 5: Придумайте коротке розповідне речення та складіть до нього питальне речення.

Робота в парах.

Учні після виконання завдання напишуть речення на дошку. Подумають і пояснять, чому декотрі речення неправильні.

Мета: - навчити побудову розповідного і питального речення.

6. úloha: Namaľujte na výkres obrázok z vašim obľúbeným ročným obdobím.

Samostatná a spoločná práca.

Žiaci pracujú samostatne. Po domaľovaní každý žiak pripne svoj výkres na nástenku.

Ostatní žiaci hádajú aké je to ročné obdobie a prečo.

Cieľ: - porovnávaním hlavných znakov jednotlivých ročných období budovať vzťah k výtvarnému umeniu.

Завдання 6: Намалюйте на рисунок картинку з вашою улюбленою порою року.

Самостійна і спільна робота.

Учні працюють самостійно. Після закінчення малювання кожний учень приколе свій малюнок на стінгазету. Інші відгадують, яка пора року намальована і чому.

Мета: - порівнюванням головних ознак одиноких пір року будувати потяг до художнього мистецтва.

1.1.6 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 3

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Завдання 1: Прочитайте вірш.

Марійка Підгірянка Співанка про місяці́

1. Ой місяць Січень кличе мороза,
   Морозить лиця, щипає носа.
2. А місяць Лютий вітрами дує,
   На водах леду мости будує.
3. Березень-місяць леди поломить,
   Весняну пісню річка задзвонить.
4. Квітами Квітень всіх привітає
   Усі садочки порозвиває.
5. Гей, Травень прийде у дні чудові,
   Простелить всюди трави шовкові.
6. А місяць Червень луки покосить,
   Червоним соком ягідки зросить.
7. А місяць Липень гарячим літом
   Обсипле липи пахучим квітом.
8. А місяць Серпень серпом задзвонить,
   Достиглий колос додолу склонить.
9. Вересень-місяць добре ґаздує,
   Овоч смачненький дітям дарує.
10. А місяць Жовтень мряку розсіє,
    В лісах, садочках лист пожовтіє.
11. А Листопад, той жалю не має,
    З дерев останнє листя зриває.
12. А місяць грудень на радість людям
    Сніжком присипле замерзле груддя.

Завдання 2: Випишіть із тексту всі місяці підряд. Поділіть їх вертикальною лінією на склади.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 3: Випишіть назви місяців. У словах синім олівцем визначте голосні, зеленим - приголосні звуки.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 4: Випишіть із тексту слова, які римуються.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 5: Придумайте коротке розповідне речення та складіть до нього питальне речення.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 6: Намалюйте на рисунок картинку з вашою улюбленою порою року.

2 Metodické a pracovné listy pre 2.cyklus

2.1 Príroda

2.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 1

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 1 Природа

Tematický okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа

Téma: Robota na poľach
Тема: Робота на полях

Ročník, cyklus: 4. ročník, 2. cyklus
Клас, цикл: 4-ий клас, 2-ий цикл

Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-3
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-3

Pomôcky: pracovný list, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa, štvorsmerovka
Приладдя: робочий лист, кольорові олівці, крейди, дошка, чотиринапрямковий кросворд

Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: upevňovanie vedomosti 1. cyklu; počúvať a čítať primeraný vecný text; uplatniť pri písaní textov vybrané pravidlá jednotlivých pravopisných princípov; použiť základné stratégie porozumenia textu a posúdiť mieru vlastného porozumenia.
Мета: запевнення вивченого матеріалу 1-ого циклу; слухати і читати відповідний фактологічний текст; під час написання текстів застосувати вибрані правила окремих орфографічних принципів; використовувати основні стратегії порозуміння тексту та оцінювати рівень власного порозуміння.

Komponenty

Komunikačná interakcia
Výkonový štandard
- viesť dialóg k téme v skupine rovesníkov
- jednoduché problémy riešiť vo dvojiciach alebo v skupinách

Obsahový štandard
Jazykové prostriedky
- rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom témy dialógu
- uplatňovanie pravidiel spisovného jazyka

Písaná produkcia
Výkonový štandard
- zhromažďovať potrebné informácie pre tvorbu písaného textu na zvolenú tému
- aplikovať pri tvorbe vlastného textu nadobudnuté znalosti z pravopisu

Obsahový štandard

Cyklus 2

Proces tvorenia písaného textu
- porozumenie zadania a sledovanie priebehu tvorenia textu
- používanie základných stratégií na vylepšenie písaného textu
- prezentovanie vlastného písaného textu v prostredí triedy

Jazykové prostriedky a pravopis
- pravopisné zručností v ukrajinských alebo prevzatých slovách
- uplatňovanie gramatického, interpunkčného pravopisu a slovotvorných vzťahov v texte

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard
- zdôvodniť svoj názor na čítaný text
- zhromažďovaním a reprodukovaním posudzovať mieru vlastného porozumenia zo získaných informácií
- pri porozumení textu používať znalosti vetných štruktúr, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov

Obsahový štandard

Porozumenie vecného textu
- počúvanie, samostatné čítanie primeraných žánrov vecného textu
- porozumenie explicitným informáciám, objasňovanie nových pojmov, identifikovanie kľúčových informácií a slov
- rozpoznanie štruktúry textu, členenie na časti pomocou osnovy a jej využívanie pri reprodukcii textu
- vnímanie seba ako aktívneho čitateľa alebo poslucháča schopného zlepšovať, objektívne posúdiť výsledky čítania a počúvania, v komunikácii s druhými ich vyjadriť, zdôvodniť, prípadne korigovať

Jazykové prostriedky
- rozoznávanie, rozvíjanie a vyjadrovanie rôznych syntaktických významov
- analyzovanie morfologického a štylistického rozboru ohybných slovných druhov

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard
- vyhľadávať kľúčové a nepodstatné informácie v texte
- objasňovať neznáme slová a slovné spojenia z kontextu
- zdieľať svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením
- vyhľadávanie a stručné zhrnutie konkrétnych informácií, určenie ich dôležitosti vzhľadom na obsah textu pomocou jednoduchých ústnych a písomných otázok
- reprodukovanie umeleckého čítaného textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- uvedomovanie si autorstva a kontextu vzniku literárnych diel

Literárnoteoretické pojmy
- žánre ústnej národnej slovesnosti: hádanky
- štruktúra diela: nadpis, téma, úvod, jadro, záver, odsek, dej, miesto

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: prírodoveda, výtvarná výchova.
Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: природознавство, образотворче виховання.

Motivácia: *Žiaci prečítajú text. Učiteľ dáva otázky z textu, žiaci odpovedajú.*
Мотивація: Учні прочитають текст. Учитель ставить запитання з тексту, учні відповідають.

Otázky - Запитання:

Odpovede vyhľadávať v texte - vety, slová. Dbať na správnu formuláciu odpovedí, odpovedať celou vetou. Vymenovať prírodné živly a výtvory spomenutých v texte (земля - грунт, сонце, дощ, люди, коні)***. Upevňovanie podstatných mien: osoby, zvieratá, veci, prírodné javy a slov s opačným významom.***

Відповіді знайти у тексті - речення, слова. Дбати на правильну формуляцію відповідей, відповідати повним реченням. Перелічити природні елементи та творіння згадані в тексті (земля - грунт, сонце, дощ, люди, коні). Запевнення іменників: особи, тварини, речі, природні явища та слова з протилежним значенням.

Žiaci prečítajú text. Učiteľ dáva žiakom otázky (nemusí všetky).

Учні прочитають текст. Вчитель ставить учням запитання (не мусить усі).

Aká bola pôda? (Pôda bola mokrá.)
Яка була земля? (Земля була мокра.)

Čo bolo počuť? (Bolo počuť hrkot traktorov a hlasy ľudí.)
Що було чути? (Було чути гуркіт тракторів і голоси людей.)

Čo robili ľudia? (Ľudia poháňali kone.)
Що робили люди? (Люди поганяли коней.)

Čo robili kone? (Kone za sebou ťahali brány.)
Що робили коні? (Коні тягли за собою борони.)

Prečo kone tiahli za sebou brány? (Lebo brány rozbíjali hrudy.)
Чому коні тягли за собою борони? (Бо борони розбивали грудки.)

Čo siali sejačky do zeme? (Sejačky do zeme siali jačmeň.)
Що сіяли сівалки в землю? (Сівалки в землю сіяли ячмінь.)

O akom ročnom období sa hovorí v texte? (V texte sa hovorí sa o jari.)
Про яку пору року говориться у тексті? (У тексті говориться про весну.)

Kde sa odohráva dej textu? (Dej textu sa odohráva na poli.)
Де проходить дія тексту? (Дія тексту проходить на полі.)

Kedy dozrieva zrno, jačmeň? (Zrno dozrieva koncom leta.)
Коли достигає зерно, ячмінь? (Зерно достигає під кінець літа.)

Čo myslíte, kto skôr obrobí pole kone alebo traktory? (Pole skôr obrobia traktory.)
Що думаєте, хто обробить поле скоріше коні або трактори? (Поле скоріше оброблять трактори.)

Ako sa vám páči práca na poli? (individuálna odpoveď)
Як вам подобається робота на полі? (індивідуальна відповідь)

Ako sa cítili kone? (Kone sa cítili ťažko.)
Як себе почували коні? (Коні себе почували важко.)

Čo by ste si vybrali na prácu, kone alebo traktory? Prečo? (individuálna odpoveď)
Що би ви вибрали на роботу, коней або трактори? Чому? (індивідуальна відповідь)

Kto je to hospodár, farmár? (Človek, ktorý sa zaoberá pestovaním zrna, stará sa o zvieratá ...)
Хто такий хлібороб? (Людина, яка займається вирощуванням хліба, піклує про тварин ...)

Aký je nadpis? Aká je téma a dej textu? (individuálne odpovede)
Яка назва? Що є темою і сюжетом тексту? (індивідуальна відповідь)

Ktorá časť textu je úvod, jadro a záver? (jednotlivé odseky)
Яка частина тексту є вступом, основною частиною та закінченням? (окремі абзаци).

1. úloha: Pozorne prečítajte text. Vypíšte pre vás najzaujímavejšiu vetu. Z koľkých slov sa skladá?

Spoločná a samostatná práca.
Po prečítaní žiaci odpovedajú na otázky učiteľa. Žiaci potom z textu vypíšu najzaujímavejšiu vetu.
Cieľ: - správne prepísať tlačené písmená na písané.

Завдання 1: Прочитайте уважно текст. Випишіть для вас найцікавіше речення. Зі скількох слів вона складається?

Спільна та самостійна робота.
Учні відповідають на запитання вчителя. Учні мають з тексту виписати для них найцікавіше речення.
Мета: - правильно переписати друковані букви на рукописні.

2. úloha: Z textu vypíšte všetky dejové osoby a zvieratá. Modrou ceruzkou zakrúžkujte samohlásky a zelenou spoluhlásky.

Práca vo dvojiciach.
Žiaci vypíšu osoby a zvieratá a vyznačia v nich samohlásky a spoluhlásky. Spoločne nahlas kontrolujú správnosť vyznačenia.
Cieľ: - zopakovanie a upevňovanie samohlások, spoluhlások a podstatných mien.

Завдання 2: Випишіть із тексту всі дійові особи та тварини. Синім олівцем обведіть голосні звуки, зеленим - приголосні.

Робота в парах.
Учні випишуть особи та тварини і визначать голосні та приголосні звуки.
Вголос спільно перевірять правильність визначення.
Мета: - повторення та запевнення голосних, приголосних та іменників.

3. úloha: Vymysli tri krátke vety zo slovami „сонечко, земля, дощик“ a napíš ich.

Samostatná práca.
Kto napíše najskôr, prečíta nahlas. Žiaci hodnotia správny slovosled vo vetách, opravujú.
Cieľ: - uvedomiť si správnu stavbu vety. Zamerať sa na prírodné javy ako podstatné mená.

Завдання 3: Придумай три короткі речення зі словами „сонечко, земля, дощик“ і напиши їх.

Самостійна робота.
Хто напише найскоріше, прочитає вголос. Учні оцінюють правильність речення, виправляють.
Мета: - усвідомити собі правильний склад речення. Замірятись на природні явища як іменники.

4. úloha: Nájdi v texte slová s opačným významom „тяжко, мокра, тепло, м ʹяка, рівна, гарний, повноколосий“.

Spoločná práca.

Slová sú z textu. Žiaci píšu z textu na tabuľu a do pracovných listov slová s opačným významom (тяжко - легко, мокра - суха, тепло - холодно, м ʹяка - тверда, рівна - крива, гарний - негарний, повноколосий - малоколосий).

Cieľ: - obohatiť slovnú zásobu.

Завдання 4: Знайди у тексті слова з протилежним значенням тяжко, мокра, тепло, м ʹяка, рівна, гарний, повноколосий.

Спільна робота.
Слова із тексту. Учні виписують із тексту на дошку та у робочі листи слова з протилежним

Cyklus 2

значенням. (тяжко - легко, мокра - суха, тепло - холодно, м ′яка - тверда, рівна - крива, гарний - негарний, повноколосий - малоколосий).
Мета: - поширити словниковий запас слів.

5. úloha: V texte nájdi a vypíš slová jednoslabičné (5), dvojslabičné (5), štvorslabičné (5).

Samostatná práca.

Žiaci vypisujú slová, prečítajú. Kto nemá päť, dopíše si.

Cieľ: - vedieť rozdeliť slová na slabiky.

Завдання 5: Знайди та випиши слова з тексту односкладові (5), двоскладові (5), чотирискладові (5).

Самостійна робота.
Учні виписують слова, прочитають. Хто не має п'ять, допише.
Мета: - знати поділити слова на склади.

6. úloha: Uhádnite hádanku. Odpoveď nájdete prečítaním nevymaľovaných písmen v štvorsmerovke. Je nutné zamaľovať slová z textu: СОНЕЧКО, ГРУДКИ, ДОЩИК, ЗЕМЛЯ, ЯЧМІНЬ, ЗЕРНО, КОНІ, ВОДА, ЛЮДИ.
Odpoveď (25 písmen): Дозріта золота літня пшениця

Spoločná práca.

Učiteľ má štvorsmerovku na tabuli. K tabuli chodia žiaci, ktorí slová nájdu. Ostatní si zakresľujú slová do pracovných listov.

Cieľ: - uhádnutie hádanky.

Завдання 6: Відгадайте загадку. Відповідь знайдете прочитавши незакреслені букви у чотиринапрямковому кросворді. Потрібно закреслити слова із тексту: СОНЕЧКО, ГРУДКИ, ДОЩИК, ЗЕМЛЯ, ЯЧМІНЬ, ЗЕРНО, КОНІ, ВОДА, ЛЮДИ.

Загадка:

Сонце гріє, поле зріє,
Колос казку нам плете.
Що то радість золота,
Що врожай нам принесе?

Відповідь (25 літер): Дозріта золота літня пшениця
Спільня робота.
Учитель кросворд має на дошці. До дошки підходять учні, котрі швидко знайдуть слово. Інші замальовують букви у робочих листах.
Мета: - відгадати загадку.

2.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 1

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Робóта на полях веснóю

Земля ще булá мóкра. Сóнечко тéпло пригрівáло і булó видно, як водá парýє. Булó чýти гýркіт трактóрів і голоси людéй, що поганяли кóней.

Кóні йшли один за одним і тягли за собóю бóрони, які розбивáли грудки. І земля стáла м ′ якá, рíвна. У зéмлю хліборóби сíяли зернó. За сівáлками тягли ще й бóрони. Із сівáлок по трýбочках сипався ячмíнь у зéмлю.

Хай сóнечко грíє і дóщик пáдає, щоб ячмíнь виріс гáрний, повноколóсий.

Завдання 1: Уважно прочитайте текст. Випишіть для вас найцікавіше речення. Зі скількох слів вона складається?

.....

.....

Завдання 2: Випишіть із тексту всі дійові особи та тварини. Синім олівцем обведіть голосні звуки, зеленим - приголосні.

.....

.....

.....

.....

Завдання 3: Придумай три короткі речення зі словами „сонечко, земля, дощик“ і напиши їх.

.....

.....

.....

Завдання 4: Знайди у тексті слова з протилежним значенням:

тяжко..... мокра.....

тепло..... м ′ яка.....

рівна..... гарний.....

повноколосий.....

Завдання 5: Знайди та випиши з тексту слова:

односкладові (5).....

двоскладові (5).....

.....

чотирискладові (5) .....

.....

Cyklus 2

Завдання 6: Відгадайте загадку.

Сонце гріє, поле зріє,
Колос казку нам плете.
Що то радість золота,
Що врожай нам принесе?

Відповідь (25 літер) знайдете прочитавши незакреслені букви у чотиринапрямковому кросворді. Потрібно закреслити слова із тексту: СОНЕЧКО, ГРУДКИ, ДОЩИК, ЗЕМЛЯ, ЯЧМІНЬ, ЗЕРНО, КОНІ, ВОДА, ЛЮДИ.

Д	Д	О	З	Р	І	Т	А
С	О	Н	Е	Ч	К	О	З
О	Щ	А	Л	О	Т	Н	А
Л	И	Д	Ю	Л	І	Р	З
Т	К	О	Н	І	Н	Е	Е
Я	П	В	Ш	Е	Н	З	М
Г	Р	У	Д	К	И	И	Л
Ц	Я	Ь	Н	І	М	Ч	Я

Відповідь: .....

2.1.3 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA 2

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 2 Природа

Tematický okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа
Téma: Jevhen Permjak: Budynočky dľa ptachiv
Тема: Євген Перм'як: Будиночки для птахів
Ročník, cyklus: 5. ročník, 2. cyklus
Клас, цикл: 5-ий клас, 2-ий цикл
Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-3
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-3
Pomôcky: pracovný list, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa, osemsmerovka
Приладдя: робочий лист, кольорові олівці, крейди, дошка, вісімнапрямковий кросворд
Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca v dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: počúvať a čítať primeraný vecný text; uplatniť pri písaní textov vybrané pravidlá jednotlivých pravopisných princípov; použiť základné stratégie porozumenia textu a posúdiť mieru vlastného porozumenia.
Мета: слухати і читати відповідний фактологічний текст; під час написання текстів застосувати вибрані правила окремих орфографічних принципів; використовувати основні стратегії розуміння тексту та оцінювати рівень власного розуміння.

Cyklus 2

Komponenty

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard

- viesť dialóg k téme
- rešpektovaním názoru komunikačného partnera vyjadriť námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom
- jednoduché problémy riešiť vo dvojiciach alebo v skupinách

Obsahový štandard

Jazykové prostriedky

- rozširovanie slovnej zásoby
- uplatňovanie pravidiel spisovného jazyka
- uvedomovanie si rozdielov medzi ukrajinskými a slovenskými slovami

Hovorená produkcia[1]

Výkonový štandard

- zhromažďovať potrebné informácie vytváraním myšlienkovo ucelených hovorených textov s konkrétnym komunikačným zámerom
- používať vhodnú jazykovú príručku overovaním významu neznámych lexikálnych jednotiek

Obsahový štandard

Príprava a prednes hovoreného prejavu

- usporadúvanie informácií a vytváranie osnovy textu
- počúvanie a vylepšovanie hovoreného prejavu pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a k jazyku textu

Žánre hovorového textu
- vyrozprávanie prežitej skúsenosti, objasňovanie a plánovanie udalosti
- opisovanie jednoduchých pracovných postupov predmetu

Jazykové prostriedky
- používanie vhodnej slovnej zásoby podľa témy a komunikačného zámeru textu
- charakterizovanie a určovanie gramatických kategórií v ukrajinčine v porovnaní so slovenčinou

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard
- zdôvodniť svoj názor na čítaný text
- vyvodzovať implicitné významy z textu
- zhromažďovaním a reprodukovaním posudzovať mieru vlastného porozumenia zo získaných informácií
- pri porozumení textu používať znalosti vetných štruktúr, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov

Obsahový štandard

Porozumenie vecného textu
- rozpoznanie štruktúry textu, členenie na časti pomocou osnovy a jej využívanie pri reprodukcii textu
- monitorovanie a hodnotenie vlastného porozumenia na základe systematickej spätnej väzby

Žánre vecného textu
- opis pracovného postupu

Jazykové prostriedky
- analyzovanie morfologického rozboru ohybných slovných druhov
- vyvodzovanie významov nových alebo neznámych slov z textu

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard
- vyvodzovať implicitné významy z počutého a prečítaného literárneho textu
- vyhľadávať kľúčové a nepodstatné informácie v texte

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením
- vyhľadávanie a stručné zhrnutie konkrétnych informácií, určenie ich dôležitosti vzhľadom na obsah textu pomocou jednoduchých ústnych a písomných otázok
- porovnávanie motívov, udalostí a rôznych typov spracovania príbehu
- vysvetľovanie významu neznámych slov a slovných spojení

Literárnoteoretické pojmy
- žánre ústnej národnej slovesnosti: príslovia, porekadlá
- všeobecné pojmy: prozaik, dialóg, monológ
- štruktúra diela: nadpis, téma, úvod, jadro, záver, odsek, hlavná, vedľajšia postava, dej, miesto a čas

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: prírodoveda
Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: природознавство
Motivácia: *Žiaci prečítajú text. Učiteľ dáva otázky z textu, žiaci odpovedajú.*
Мотивація: Учні прочитають текст. Учитель ставить запитання з тексту, учні відповідають.

Otázky - Запитання:
Odpovede vyhľadávať v texte: odsek, vety, slová. Dbať na správnu formuláciu odpovedí, odpovedať správne. Upevňovanie podstatných mien: osoby, zvieratá, veci, koreň slova a zdrobnené slová.
Відповіді знайти у тексті: абзац, речення, слова. Дбати на правильну формуляцію відповідей, відповідати правильно. Запевнення іменників:особи, тварини, речі, корінь слова та здрібнілі слова.
Žiaci prečítajú text. Učiteľ dáva žiakom otázky.
Учні прочитають текст. Вчитель ставить учням запитання.

Kto je hlavným hrdinom? (Ivanko a Vasiľko.)
Хто є головним героєм? (Іванко та Василько.)
Kým sa chcú stať, keď vyrastú? (Chcú sa stať stavbármi.)
Ким хочуть стати, як виростуть? (Вони хочуть бути будівельниками.)
Čo budovali chlapci? (Budovali vtáčie búdky.)
Що збудували хлопці? (Збудували будинки для птахів.)
Pre aké vtáky mali byť búdky? (Pre škorce.)
Для яких птахів мали бути ці будинки? (Для шпаків.)
Prečo škorce nechceli bývať v búdkach, ktoré urobili predtým? (Lebo mali medzery.)
Чому шпаки в них не хотіли жити? (Бо в них були щілинки.)
Ako pri práci postupovali chlapci teraz? (Ohobľovali poriadne dosky, spojili ich pevne, klince zabili pevne.)
Як при роботі хлопці поступали тепер? (Дошки обтесали гладенько, щільно їх збивали і міцно забивали цвяхи.)
Kto prečíta celý odsek, kde je to napísané? (individuálna odpoveď)
Хто прочитає цілий абзац, де це написане? (індивідуальна відповідь)
V ktorom ročnom období potrebujú vtáci búdky? (V každom, ale hlavne v zime.)
В котру пору року потрібні птахам будинки? (В кожну, але головно зимою.)
Kto je autor textu? (Jevhen Permjak.)
Хто є автор тексту? (Євген Перм'як.)
Čo myslíte, stanú sa chlapci stavbármi? (Individuálna odpoveď)
Що думаєте, будуть з хлопців будівельники? (Індивідуальна відповідь)
Koľko je v texte odsekov? (V texte je 5 odsekov.)
Скільки в тексті абзаців? (В тексті 5 абзаців.)
Aká je štruktúra textu? (nadpis, téma, úvod, jadro, záver, odsek, hlavná, vedľajšia postava, dej, miesto a čas - spoločné odpovede)
Яка побудова тексту? (заголовок, тема, вступ, основна частина, закінчення, абзац, головний

герой, сюжет, місце та час - загальні відповіді)

Doma na internete nájdite informácie o autorovi. (doplňujúca úloha)

Вдома в інтернеті знайдіть інформації про автора. (додаткове завдання.)

1.úloha: Pozorne prečítajte text. Ako sa volali hlavní hrdinovia? Čím sa chceli chlapci stať?

Samostatná práca.

Žiaci vyhľadávajú odpovede v texte. Odpovedajú celou vetou. Po napísaní čítajú nahlas.

Cieľ: - dbať na slovosled, meniť opytovacie vety na oznamovacie.

Завдання 1: Уважно прочитайте текст. Як звалися головні герої? Ким хотіли хлопці стати?

Самостійна робота.

Учні шукають відповіді в тексті. Відповідають повним реченням. Після написання читають вголос.

Мета: - дбати на порядок слів, питальні речення змінювати на розповідні.

2. úloha: V texte vyhľadajte a svojimi slovami napíšte ako postupovali chlapci počas výroby domčekov pre škorcov.

Samostatná práca.

Žiaci svojimi slovami napíšu postup práce pri výrobe búdok pre škorcov. Nahlas spoločne skontrolujú správnosť odpovedí.

***Cieľ: -** primeraným spôsobom vyjadriť nesúhlas s odpoveďami spolužiakov. Opísať pracovný postup.*

Завдання 2: Знайдіть у тексті і напишіть своїми словами, як діяли хлопці під час виготовлення будинків для шпаків.

Самостійна робота.

Учні своїми словами пишуть хід роботи будування шпаківні. Разом перевіряють відповіді вголос, щоб переконатися в їхній правильності.

Мета: - висловити незгоди з відповідями співкласниками. Описати хід роботи.

3. úloha: Vymyslite názvy jednotlivých odsekov.

Spoločná práca.

Žiaci postupne čítajú odseky a vymýšľajú názvy jednotlivých častí. Vytvárajú osnovu.

Cieľ: - vyhľadávanie a stručné zhrnutie konkrétnych informácií.

Завдання 3: Придумайте назви окремих абзаців.

Спільна робота.

Учні читають абзаци один за одним і придумують назви для кожного розділу. Створюють план тексту.

Мета:- пошук та короткий виклад конкретної інформації.

4. úloha: V texte nájdi a vypíš slová podobné k slovu „будинок“, „хлопці“.

Spoločná práca.

Žiaci postupne čítajú text a vypisujú na tabuľu slová do riadkov.

(будинок - будиночки, будинки, будиночків, будиночок, ...), (хлопці - хлоп'ята, хлопчиків, хлоп'ячих).

Cieľ: - nájsť koreň slova, prípadne dopísať slová, ktoré vymyslia aj žiaci.

Завдання 4: Знайди та випиши слова з тексту подібні до слів будинок та хлопці.

Спільна робота.

Учні читають текст по черзі та записують слова рядками на дошці (будинок - будиночки, будинки, будиночків, будиночок, ...), (хлопці - хлоп'ята, хлопчиків, хлоп'ячих).

Мета: - знайти коріть слова, можна ще додати слова, які придумають учні.

5. úloha: V texte nájdi zdrobneniny k slovám „будинок", „хлопці".

Spoločná práca.

Žiaci píšu na tabuľu a do pracovných listov slová будинок - будиночок, будиночки; хлопці - хлоп'ята, хлопчиків. *Kto vie, môže povedať aj iné slová.*

Cieľ: - obohatiť slovnú zásobu zdrobneninami.

Завдання 5: Знайди у тексті зменшено-пестливі форми слів будинок та хлопці.

Спільна робота.

Учні пишуть на дошку та у робочі листи слова будинок - будиночок, будиночки; хлопці - хлоп'ята, хлопчиків. Хто знає, може додати й інші слова.

Мета: - збагатити словниковий запас слів пестливими формами.

6. úloha: Vypíšte príslovie, ktoré nájdete prečítaním nevymaľovaných písmen v osemsmerovke. Je nutné zamaľovať slová z textu: БУДІВЕЛЬНИК, БУДИНОК, БУДИНОЧОК, ЦВЯХ, ШПАКИ, ШПАКІВНІ, ТОВАРИШІ, ДОШКИ, ПТАХИ, ХЛОПЦІ, ХЛОПЧИКИ, МАЙСТЕР, ІВАНКО, ВАСИЛЬКО, ЄВГЕН.

Odpoveď (28 písmen): Знання людини те, що крила пташині.

Spoločná práca.

Učiteľ má osemsmerovku na tabuli. K tabuli chodia žiaci, ktorí slová nájdu. Ostatní si zakresľujú slová do pracovných listov.

Cieľ: - nájsť príslovie.

Завдання 6: Відгадайте прислів'я. Відповідь знайдете прочитавши незакреслені букви у вісімнапрямковому кросворді.

Потрібно закреслити слова із тексту: БУДІВЕЛЬНИК, БУДИНОК, БУДИНОЧОК, ЦВЯХ, ШПАКИ, ШПАКІВНІ, ТОВАРИШІ, ДОШКИ, ПТАХИ, ХЛОПЦІ, ХЛОПЧИКИ, МАЙСТЕР, ІВАНКО, ВАСИЛЬКО, ЄВГЕН.

Відповідь (28 літер): Знання людини те, що крила пташині.

Спільня робота.

Учитель вісімнапрямковий кросворд має на дошці. До дошки йдуть ті, котрі слово знайдуть. Інші замальовують букви у робочих листах.

Мета: - знайти прислів'я.

2.1.4. PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA 2

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Євген Перм'як

Будиночки для птахів

Василько та Іванко вирішили стати будівельниками. Великі будинки будувати. Але це ще не скоро буде. А будувати хочеться.

Ось і придумали два товариші з маленьких будиночків починати. З будиночків для птахів.

Хоч і простий будиночок для шпаків, а будувати його не просто. В минулому році хлоп'ята багато наробили шпаківень, та тільки шпаки не захотіли в них жити. З щілинами виявились будиночки. А шпаки – пташки розбірливі: не у всякому будиночку живуть.

Знають про це Василько з Іванком. Дошки обтесують гладенько. Збивають їх щільно, щоб жодної дірочки не залишилося. І цвяхи міцно забивають.

Зразу видно – добрі будівельники виростуть з цих хлопчиків. І будинки, які вони збудують, такими ж міцними і зручними будуть, як і будиночки для птахів. Великих майстрів видно вже і в хлоп'ячих справах ...

Завдання 1: Уважно прочитайте текст. Як звалися головні герої? Ким хотіли хлопці стати?

.....

.....

Завдання 2: Знайдіть у тексті і напишіть своїми словами, як діяли хлопці під час виготовлення будинків для шпаків.

.....

.....

.....

.....

Завдання 3: Придумайте назви окремих абзаців.

....

....

....

Завдання 4: Знайди та випиши слова з тексту подібні до слів будинок та хлопці.

.....

.....

.....

Cyklus 2

Завдання 5: Знайди у тексті зменшено-пестливі форми слів будинок та хлопці.

.....

.....

.....

.....

Завдання 6: Відгадайте прислів'я. Відповідь знайдете прочитавши незакреслені букви у вісімнапрямковому кросворді.

Потрібно закреслити слова із тексту: БУДІВЕЛЬНИК, БУДИНОК, БУДИНОЧОК, ЦВЯХ, ШПАКИ, ШПАКІВНІ, ТОВАРИШІ, ДОШКИ, ПТАХИ, ХЛОПЦІ, ХЛОПЧИКИ, МАЙСТЕР, ІВАНКО, ВАСИЛЬКО, ЄВГЕН

З	Н	А	И	К	И	Ч	П	О	Л	Х
Н	Т	О	В	А	Р	И	Ш	І	Н	Я
Р	Е	Т	С	Й	А	М	Н	Ц	В	Б
Є	Ц	И	Л	Ю	Д	В	И	П	А	У
В	В	Х	И	Н	І	І	Т	О	С	Д
Г	Я	А	Е	К	Щ	В	О	Л	И	И
Е	Х	Т	А	К	Ш	Р	А	Х	Л	Н
Н	И	П	Л	А	П	О	Т	Н	Ь	О
А	Ш	П	А	К	И	Ш	Д	И	К	Ч
К	О	Н	И	Д	У	Б	Н	І	О	О
Б	У	Д	І	В	Е	Л	Ь	Н	И	К

Відповідь (28 літер):

.....

3 Metodické a pracovné listy pre 3.cyklus

3.1 Prázdniny

3.1.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 1 Канікули

Tematicky okruh: Prázdniny
Тематичний округ: Канікули
Téma: VITAJTE!
Тема: ВІТАЙТЕ!
Ročník, cyklus: 8. ročník, 3. cyklus
Клас, цикл: 8-ий клас, 3-ій цикл
Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1
Pomôcky: pracovný list, mapa, internet, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa
Приладдя: робочий лист, карта, інтернет, кольорові олівці, крейди, дошка
Metódy: rozhovor, samostatná a spoločná práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: oboznámenie s predmetom: charakteristika, ciele, zameranie, obsah, organizácia vyučovania, témy vyučovacích hodín, integrácia poznatkov, predstavenie pracovného zošita.
Získať informácie o predmete, porozumieť princíp integrácie vedomostí.
Мета: ознайомлення з предметом: характеристика, мети, орієнтація, зміст, організація навчання, теми навчальних уроків, інтеграція знань, представлення робочого зашита.
Набути інформації про предмет, зрозуміти принцип інтеграції знань.

Komponenty:

Písaná produkcia

Výkonový štandard

- využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia na vyjadrenie názoru a na argumentáciu

Obsahový štandard

Žánre písaného textu

- sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania
- vyjadrovanie a aplikovanie rôznych zámerov s využitím jednotlivých slohových postupov: opis

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard

- zapájať sa do rozhovoru vhodným spoločenským tónom dodržiavaním základných komunikačných pravidiel a kritickým reagovaním na repliky komunikačného partnera

Obsahový štandard

Dialogická komunikácia, komunikačné zvyklosti

- využívanie primeraného množstva informácií v dialógu s dodržiavaním pravidiel sociálne primeranej, etickej a internetovej diskusie

Recepcia vecných textov

Výkonový štandard

- porozumieť primeraným jazykovedným pojmom a termínom pri aplikovaní, analýze a hodnotení textov

Obsahový štandard

Porozuumenie vecného textu

- zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie

Jazykové prostriedky

- vyjadrenie významu syntaktických, lexikálnych, slovotvorných a morfologických prostriedkov.

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: výtvarná výchova, geografia.

Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: образотворче виховання, географія.

Motivácia: *Učiteľ-moderátor s mikrofónom v ruke vedie so žiakmi rozhovor o prázdninách. Žiaci odpovedajú na otázky (napr. Aké miesta si navštívil počas prázdnin? V akých krajinách si bol? Čo by si ponúkol navštíviť svojim spolužiakom?...). Po rozhovore učiteľ s pomocou žiakov rozdáva pracovné listy.*

Мотивація: Учитель-модератор з мікрофоном у руці веде з учнями розмову про канікули. Учні поодиноко відповідають на запитання (напр. Які місця ти відвідав під час канікул? В яких країнах та побував? Що би ти запропонував відвідати своїм співкласникам?...). Після розмови учитель за допомоги учнів роздає робочі листи.

1.úloha:

Skupinová/samostatná práca.

Žiaci si po prečítaní textu nájdu na internete súhvezdie Veľkého Psa a namaľujú do rámčeka. Tí, ktorí rýchlejšie urobia úlohu si môžu prečítať na internete viac informácií o súhvezdí.

Cieľ: - získať informácie z internetu o súhvezdí Veľkého Psa a hviezde Sirius.

Завдання 1:

Фронтальна/самостійна робота.

Учні, прочитавши текст, знайдуть на інтернеті сузір'я Великого Пса і намалюють у рамочок. Ті, які швидше виконають завдання, можуть собі прочитати на інтернеті більше інформацій про сузір'я.

Мета: - здобути інформациії з інтернету про сузір'я Великого Пса та зірки Сіріус.

2.úloha:

Samostatná práca.

Žiaci vykonávajú úlohu samostatne. Porozmýšľajú, ako prežili prázdniny, či boli v kine, na festivale, v múzeu a napíšu, akých kultúrnych akcií sa zúčastnili počas prázdnin.

Cieľ: - formulovať vlastné názory a argumenty.

Завдання 2:

Самостійна робота.

Учні виконують завдання самостійно. Подумають, як прожили канікули, чи були в кіно, на фестивалі, в музеї та напишуть, на яких культурних акціях брали участь під час канікул.

Мета: - формулювати власні погляди та аргументзи.

3. úloha:

Samostatná práca.

Žiaci opisujú kultúrnu pamiatku na Slovensku alebo v zahraničí, ktorú videli a čo tam zažili.

Cieľ: - použiť pri tvorení textu primerané jazykové vedomosti.

Завдання 3:

Самостійна робота.

Учні описують культурну пам'ятку в Словаччині або за кордоном, яку бачили та що там прожили.

Мета: - використати при написанні тексту відповідні мовні знання.

4.úloha:

Samostatná práca.

Žiaci vlastnými slovami napíšu, čo očakávajú od predmetu ukrajinský jazyk a literatúra.

Cieľ: - používať znalosti o jazyku a dostupné jazykové zdroje pri tvorení a porozumení textov.

Завдання 4:

Самостійна робота.

Учні власними словами напишуть, що очікують від предмету українська мова та література.

Мета: - використовувати знання про мову та доступні джерела при творенні та порозумінні текстів.

5. úloha:

Samostatná práca.

Žiaci tvoria grafický návrh obalu učebnice ukrajinského jazyka alebo ukrajinskej literatúry. Pri tvorbe grafického návrhu použi dopísať jú vybrané tvary v predlohe.

Cieľ: - uplatňovať tvorivosť pri riešení úloh.

Завдання 5:

Самостійна робота.

Учні створять графічний проект обкладинки підручника української мови або української

літератури, використавши у проекті вибрані ними наведені форми.

Мета: - застосовувати творчість при розв'язуванні завдань.

6.úloha:

Práca vo dvojici.

Žiaci si navzájom opakujú, čím sa zaoberajú fonetika, morfológia a syntax. Pracujú so slovom „канікула“*z fonetickej, morfologickej a syntaxickej roviny.*

Cieľ: - používať znalosti o jazyku.

Завдання 6:

Робота у парах.

Учні повторюють, чим займається фонетика, морфологія та синтаксис. Попрацюють із словом «канікула» з фонетичного, морфологічного та синтаксичного боку.

Мета: - використовувати знання про мову.

3.1.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Завдання 1:

Прочитай текст, знайди на інтернеті сузір'я Великого Пса, в якому знаходиться зірка Сіріус. Намалюй сузір'я із зіркою Сіріус. Якщо швидше виконаєш завдання, можеш собі прочитати на інтернеті більше інформацій про сузір'я.

- А хто з вас, що означає слово «канікули»? – запитала Мартинка, коли однокласники замовкли на мить.
- Канікули – час відпочинку, - посміхаючись пояснював Василь.
- Ще кажуть «феєрії» чи «вакації», - запевнила Ірина.
- Так щоб ви знали, поважно заговорила Мартинка, - влітку я прочитала дуже цікаву книжку «У світі слів», де сказано, що латинське слово «канікула» означає «песик». Канікули – час, коли нічого не роблять, або, образно кажучи, ганяють собак. Значення цього слова треба шукати не на землі, а на небі. Так зветься найяскравіша зірка Сіріус у сузір'ї Великого Пса. Коли Канікула або Сіріус сходила на небосхил, наставала найгарячіша пора року – відпочинок для римських сернаторів, а потім і школярів. Тому цей час назвали канікулярним.

Завдання 2:

Як ти прожив канікули? Був ти в кіно, на фестивалі, в музеї? Напиши на яких культурних акціях ти брав участь під час канікул.

.....

.....

.....

Завдання 3:

Ти відвідав якусь культурну пам'ятку в Словаччині або за кордоном? Напиши яку та опиши, що ти там бачив та прожив.

.....

.....

.....

Завдання 4:

Власними словами напиши, що очікуєш від предмету українська мова та література.

.....

.....

.....

Завдання 5:

Створи графічний проект обкладинки підручника української мови або української літератури. Використай у проекті вибрані тобою наведені форми.

ПЕРЕГЛЯНЕМО ФІЛЬМ – СИНТАКСИС – ПОСКЛАДАЄМО РІЗНІ КАРТИНКИ – ГРАФІКА – ЗАГРАЄМО ТЕАТР – ЗАСПІВАЄМО – ПУНКТУАЦІЯ – ПОМОЛИМОСЬ – ПОДИВИМОСЬ НА КАРТИНИ ВИДАТНИХ ХУДОЖНИКІВ – ОРФОГРАФІЯ – ПОСЛУХАЄМО ПІСНІ – МОРФОЛОГІЯ – ПРОЧИТАЄМО ТА НАПИШЕМО ПРИГОДУ – ЩОСЬ НАМАЛЮЄМО – ЛЕКСИКА – ВІДВІДАЄМО БІБЛІОТЕКУ, ГАЛЕРЕЮ, МУЗЕЙ, КІНО – ПРОЧИТАЄМО ЦІКАВОСТІ З ІСТОРІЇ – ФОНЕТИКА – БУДЕМО ГРАТИСЯ З РІЗНИМИ ПРОГРАМАМИ НА КОМП'ЮТЕРІ ТА ІНТЕРНЕТІ – ОРФОЕПІЯ – БУДЕМО РІШАТИ КРОСВОРДИ – СЛОВОТВІР – ЗОРГАНІЗУЄМО РІЗНІ ЗМАГАННЯ – ЗНАЙДЕМО ПОРТРЕТИ ХУДОЖНИКІВ – СТИЛІСТИКА

Завдання 6:

Пригадай, чим займається фонетика, морфологія та синтаксис. Попрацюй із словом «канікула» з фонетичного, морфологічного та синтаксичного боку.

Фонетика - .....

.....

Морфологія - .....

.....

.....

Синтаксис - .....

.....

.....

3.2 Prírodná lyrika

3.2.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 2 Пейзажна лірика

Tematický okruh: Prírodná lyrika
Тематичний округ: Пейзажна лірика
Téma: Marija Poznans´ka: Spasybi ľuďam, ščo zrostyly lis
Mychajlo Kocjubyns´kyj: Ranok u lisi
Тема: Марія Познанська: «Спасибі людям, що зростили ліс»
Михайло Коцюбинський «Ранок у лісі»
Ročník, cyklus: 8. ročník, 3. cyklus
Клас, цикл: 8-ий клас, 3-ій цикл
Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-2
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-2
Pomôcky: pracovný list, zošit, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa
Приладдя: робочий лист, зошит, кольорові олівці, крейди, дошка
Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: Získať estetickú skúsenosť z literárnych diel, vyjadriť sa k ich obsahu a hodnotám.
Мета: Здобути естетичний досвід з літературних творів, зайняти ставлення до їх змісту та вартості.

Komponenty

Recepcia umeleckých textov

Výkonový štandard

- hodnotiť svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným verbálnym alebo neverbálnym spôsobom

Obsahový štandard

Čítanie literárneho textu s porozumením

- reprodukovanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu s viacerými dejovými líniami
- identifikovanie stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: výtvarná výchova, hudobná výchova, slovenský jazyk, etická výchova.

Інтеграція предметів, знань та навичок з галузей: образотворче виховання, музичне виховання, словацька мова, етичне виховання.

1.úloha:

Samostatná práca.

Žiaci si prečítajú texty. Potom skúsia písomne vyjadriť, čo cítia, keď sa pozerajú na stromy, čím sú pre nich zaujímavé.

Cieľ: - pozorovaním písomne vyjadriť svoje pocity.

Завдання 1:

Самостійна робота.

Учні прочитають зразки текстів. Потім попробують письмово виразити, що відчувають, коли дивляться на дерева, чим вони цікаві для них.

Мета: - спостереженням виразити письмово свої почуття.

2.úloha:

Samostatná práca.

Žiak si zakryje oči, predstaví si najkrajší strom, ktorý videl vo svojom živote. Namaľuje ho, napíše, aký je to druh a kde sa nachádza.

Cieľ: - rozvíjať tvorivú predstavivosť.

Завдання 2:

Самостійна робота.

Учень закриє очі, представить собі найкраще дерево, котре він в житті бачив. Намалює його, напише, який це вид дерева і де знаходиться.

Мета: - розвивати творчу уяву.

3.úloha:

Frontálna práca, samostatná práca.

Učiteľ sa pýta žiakov, či si spomínajú, ako sa učili na hudobnej výchove veľa piesní o spojení človeka s prírodou. Žiaci uvádzajú názvy piesní, v ktorých sa spomínajú slová: dub, breza, fialka...

Cieľ: - osvojiť si vedomosti o podstatnom mene.

Завдання 3:

Фронтальна робота, самостійна робота.

Учитель спитає учнів, чи пригадують, як на уроках музичного виховання вчилися багато пісень про об'єднання людини з природою. Учні наводять назви таких, в котрих згадуються слова: дуб, береза, фіялка ...

Мета: - засвоїти знання про іменник.

3.2.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Марія Познанська
«Спасибі людям, що зростили ліс»

Спасибі людям, що зростили ліс:
за всі дуби, ялини в пишнім гіллі
і за красу отих зелених кіс,
в яких стоять гнучкі берізки білі.

Коли б не ліс, не знали б ми про те,
що є фіалка й пролісок на світі,
як у маю конвалія цвіте –
найкраща, найніжніша поміж квітів.

Від суховіїв сохнула б земля,
була б вона подібна до пустелі.
А ліс накличе хмару на поля –
Дощі проллються весняні, веселе...

Михайло Коцюбинський
Ранок у лісі

Ліс ще / дрімає в в передранішній тиші... /// Непорушно стоять дерева, / загорнені в сутінь, / рясно вкриті краплистою росою. // Тихо навкруги, / мертво.../// Лиш де-не-де прокинеться пташка, / непевним голосом обізветься зі свого затишку. //
Ліс ще дрімає..., /// а з синім небом вже щось діється: // воно то зблідне, / наче від жаху, / то спахне * сяйвом, / немов од радощів. // Небо міниться, / небо грає усякими барвами, / блідим сяйвом торкає вершечки чорного лісу... ///
Стрепенувся врешті ліс і собі заграв ... /// Зашепотіли збуджені листочки, / оповідаючи сни свої, заметушилась у травиці комашня, / розітнулося в гущині голосне щебетання й полинуло високо // – туди, / де небо міниться, / де небо грає всякими барвами...
Спахне́ – тут: спалхне.

Cyklus 3

Завдання 1:

Автори обидвох зразків виразили свої почуття та думки. Попробуй і ти письмово виразити, що відчуваєш, коли дивишся на дерева, чим вони цікаві для тебе.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 2:

Закрий очі, представ собі найкраще дерево, котре ти в житті бачив. Намалюй його, напиши, який це вид і де знаходиться.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 3:

Чи пригадуєш? На уроках музичного виховання ви вчилися багато пісень про об'єднання людини з природою. Напиши назви таких, в котрих згадуються слова: дуб, береза, фіялка ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 4:

Попробуй написати значення наведених слів. Допоможи собі словником чужих слів.

родовід .....

.....

річне кільце .....

.....

Cyklus 3

екологічне виховання .....

.....

екосистема .....

.....

рециклінг .....

.....

Завдання 5:

Дерева мають у природі, але й у житті людини незамінне місце. До площі дерева напиши все, що знаєш про значення та функцію дерев.

Завдання 6:

Читаючи текст Михайла Коцюбинського, зверни увагу, як майстерно письменник передав словами картину пробудження лісу. Підготуйся до виразного читання цього уривка, роздивися позначення. Проаналізуй, як по ходу читання будеш змінювати силу голосу, темп читання, де будеш робити більші, а де - менші паузи. Прочитай виразно так, щоб слухачі уявили собі, побачили, як змінюється ліс, пробуджуючись від сну. Під час пауз, а також на початку речень не забувай непомітно добирати повітря.

Завдання 7:

Що тобі вдалося побачити, що почути, що уявити: коли «ліс ще дрімає»; коли «з синім небом щось діється»; коли «ліс стрепенувся і заграв»? Пригадай твої враження від лісу. Опишіть їх.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 8:

Пригадайте і напишіть, як треба поводитись в лісі.

.....

Завдання 9:

Знайдіть слова, які римуються в кінці рядка. Скільки строф у вірші?

.....

Завдання 10:

Знайдіть римування, визначте, яке воно.

.....

Завдання 11:

Знайдіть порівняння, епітети, метафори.

.....

.....

Завдання 12:

Поставте наголос у вірші.

3.3 Príroda

3.3.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 3 Природа

Tematický okruh: Príroda
Тематичний округ: Природа
Téma: Opis prírody
Тема: Опис природи
Ročník, cyklus: 6. ročník, 3. cyklus
Клас, цикл: 6-ий клас, 3-ій цикл
Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 1-2
Кількість навчальних уроків/одиниць: 1-2
Pomôcky: pracovný list, zošit, farebné ceruzky, kriedy, tabuľa
Приладдя: робочий лист, зошит, кольорові олівці, крейди, дошка, папір
Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в парах і групах
Cieľ: Naučiť žiakov pozorovať zmeny v prírode, vychovať estetické cítenie.
Мета: Навчити учнів спостерігати зміни в природі; виховання естетичних почуттів.

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z oblastí: výtvarná výchova.
Інтеграциія предметів, знань та навичок з галузей: образотворче виховання.

Komponenty

Písaná produkcia

Výkonový štandard

- využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia na vyjadrenie názoru a na argumentáciu

Obsahový štandard

Proces tvorenia písaného textu

- plánovanie efektívnych stratégií pri tvorení textu

1. úloha

Frontálna, skupinové práca.

Učiteľ dá žiakom domácu úlohu, aby pozorovali prírodu a všímali si, aké je počasie, farba oblohy, lesa, čo videli na zemi v lese, akej farby je lístie, stromy, tráva, kríky, aké zvuky počuli v lese, ako vonia tráva, lístie, zem. Číta materiály (texty v PL) pozorovaní - tri texty, žiaci počúvajú a maľujú tri obrázky.

Cieľ: - vzbudiť u žiakov záujem o prírodu.

Завдання 1:

Фронтальна, робота у групах.

За попереднім завданням учителя діти спостерігали осінню природу і звертали увагу на

те, яка погода, колір неба, які кольори лісу, що бачили на землі у лісі, якого кольору листя, дерева, трава, кущі, які звуки чути в лісі, як пахне трава, листя, земля. Учитель читає матеріали спостережень - три тексти, учні слухають і малюють три картинки.

Мета: - викликати в учнів інтерес про природу.

2. úloha:

Samostatná práca.

Žiaci na základe dvoch variantov plánu opisu samostatne píšu vlastný opis.

Cieľ: - napísať opis.

Завдання 2:

Самостійна робота.

Учні на основі двох варіантів плану опису самостійно пишуть свій опис.

Мета: - написати опис.

3.3.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

По дорозі в ліс.

Погода гарна, світить сонце, але вже холодніше. Слабкий вітер. На небі хмари. Небо синьо-голубе (ясне).

Ліс.

Гарний, урочистий. Серед жовтих і червонуватих дерев зеленіють ялинки.

У лісі.

Всюди лежить тоненьким шаром листя. Трава пожовтіла, але є ще багато зеленої. Осики майже без листя. Берези з жовтими листочками. Клени з світло-жовтими і червоними листочками. Літають синички, горобці, дятлі, стрибають білочки. Часом чути свист синичок і крякання ворон. Під ногами шелестить листя, пахне прілою землею, осінню свіжістю.

Завдання 1:

На основі прочитаних текстів намалюйте три картинки.

Завдання 2

За наведеними планами опису напиши власний опис лісу.

1-ий варіант:

1. Ясна осіння погода.
2. Урочистий ліс.
3. Осіннє вбрання лісу.
4. Веселий, радісний настрій.

2-ий варіант:

1. Похмура погода.
2. Сумний ліс.
3. Осіннє вбрання лісу.
4. Сумний настрій осені.

3.4 Príbeh postavy z portrétu

3.4.1 METODICKÝ LIST PRE UČITEĽA

МЕТОДИЧНИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ 4 Проза

Tematický okruh: Próza
Тематичний округ: Проза
Téma: Príbeh postavy z portrétu
Тема: Пригода постаті з портрету
Ročník, cyklus: 9. ročník, 3. cyklus
Клас, цикл: 9-ий клас, 3-ій цикл
Počet vyučovacích hodín/jednotiek: 2
Кількість навчальних уроків/одиниць: 2
Pomôcky: portréty umelcov, heslá k 2. úlohe, čisté papiere na prácu v skupinách, slovníky, internet, pracovný list
Приладдя: портрети художників, гасла до завдання 2, чисті бумаги для праці в групах, словники, інтернет, робочий лист
Metódy: rozhovor, samostatná a skupinová práca, práca vo dvojiciach
Метод: розмова, самостійна робота, робота в групах і парах
Cieľ: na základe pozorovania žiaci sformulujú svoj názor na jednotlivé diela a zdôvodnia ho pomocou vhodných argumentov, vyhľadajú rozdielne a spoločné znaky portrétov, pokúsia sa na základe pozorovania verbálne vystihnúť prežívanie portrétovanej postavy ich porovnávaním, inšpirujú sa portrétom a spracujú vybrané dielo na základe osvojených poznatkov do literárnej podoby, rozvíjajú schopnosť štylizovania dlhšieho slovného prejavu
Мета: посередництвом картин художників учні попробують сприймати оригінальність зображення постатей на портетах з різних періодів, здібність авторів зобразити внутрішнє переживання постаті, створити простір на розвиток фантазії учня та його творчість, на основі спостережень учні сформують свій погляд на твори посередництвом аргументів, знайдуть спільні та відмінні знаки портетів в літературі та образотворчому мистецтві, попробують на основі спостереження виразити переживання портетованої постаті, натхнуться портретом та опрацюють вибраний твір на основі засвоєних знань до літературної подоби, розвивають свої здібності стилізації довшої словної промови.

Komponenty:

Komunikačná interakcia

Výkonový štandard

- vyjadrovať svoj názor diskutovaním v skupinách na aktuálne alebo odborné témy podporou rôznych druhov argumentov
- uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti
- zapájať sa do rozhovoru vhodným spoločenským tónom dodržiavaním základných komunikačných pravidiel a kritickým reagovaním na repliky komunikačného partnera

Obsahový štandard

Dialogická komunikácia, komunikačné zvyklosti

- skupinová diskusia na aktuálnu alebo odbornú tému prostredníctvom rôznych argumentov a argumentačných techník

Hovorená produkcia

Výkonový štandard

- využívať získané informácie z viacerých zdrojov zhromažďovaním, hodnotením, overovaním a prezentovaním ich pravdivosti

Obsahový štandard

Príprava a prezentácia hovoreného prejavu

- počúvanie hovorených prejavov iných, sebareflexia prezentovaného
- formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému alebo inému hovorenému prejavu

Písaná produkcia

Výkonový štandard

- využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia na vyjadrenie názoru a na argumentáciu
- monitorovať priebeh vlastného písania využívaním rôznych stratégií na jeho vylepšenie

Obsahový štandard

Proces tvorenia písaného textu

- zhromažďovanie a odôvodnenie výberu textu v konkrétnej situácii podľa vhodného slohového postupu
- prezentovanie vlastného písaného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti

Žánre písaného textu

- vyjadrovanie a aplikovanie rôznych zámerov s využitím jednotlivých slohových postupov: opis
- sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania

Literárnoteoretické pojmy

- jazyk literárneho diela: jazyk, literárny jazyk, autorská reč, reč postáv

Integrácia predmetov, vedomostí a zručností z týchto oblastí:

Slovenský jazyk a literatúra (slovná zásoba, umelecké vyjadrovacie prostriedky, charakteristika postavy, rozprávací slohový postup), výtvarná výchova (charakteristické znaky výtvarných diel v rôznych obdobiach, slávni maliari, portrét ako umelecké dielo), história (charakteristika a zaradenie výtvarných smerov), geografia (pôsobisko umelcov na mape Európy), etická výchova (spolupráca, emócie, empatia).

Інтеграція предметів, знань та спритностей з галузей:

Словацька мова та літератури (запас слів, художні засоби, характеристика постаті, розповідь), образотворче виховання (характеристичні риси творів в різних періодах, видатні художники, портрет як художній твір), історія (характеристика напрямів), географія (робоче місце художників на карті Європи), етичне виховання (співпраця, емоції, емпатія - переживання інших людей.

Motivácia:

V úvode vyučovacej hodiny napíše učiteľ na tabuľu heslo PORTRÉT a použije metódu BRAINSTORMINGU. Opýta sa žiakov, čo im príde na um ako prvé pri pohľade na uvedené slovo. Žiaci píšu svoje nápady na tabuľu, každý má len jednu možnosť. Po tejto aktivite môže nasledovať

krátky rozhovor o tom, čo ich najviac zaujalo a pod. Učiteľ vyzve žiakov, aby porovnali možnosti portrétovania v minulosti a dnes. Zmieni sa o tom, že v minulosti, keď neexistovala možnosť fotografovať a filmovať, bol portrét veľmi rozšíreným a obľúbeným spôsobom zachovania podoby človeka. Zdôrazni jedinečnosť portrétu, nadanie a schopnosť umelca zachytiť prežívanie osobnosti.

Na tabuľu pripne reprodukcie portrétov:

- Sandro Botticelli: Portrét muža s medailou
- Leonardo da Vinci: Dáma s hranostajom
- Henry Reaburn: Chlapec s králikom
- Mária Medvecká: Zatúlaný kohútik
- Taras Ševčenko: Autoportrét

Мотивація:

На початку уроку учитель напише на дошці гасло ПОРТРЕТ та використає метод „BRAINSTORMINGU". Спитає учнів, що їм прийде на думку, коли дивляться на наведене слово. Учні пишуть блискучі думки на дошці, у кожного є тільки одна можливість. Після цього можуть поговорити, що їх найбільше зацікавило і т. п. Учитель закличе учнів, щоб порівняли можливості портретування в минулому і сьогодні. Пригадає, що в минулому, коли ще не була можливість фотографувати та знімати фільми, портрет був поширеним та улюбленим способом збереження подоби людини. Підкреслить винятковість портрету, талант та здібність художника зберегти переживання особистості.

На дошку приколе репродукції портретів:

- Сандро Боттічеллі: Портрет чоловіка з медаллю
- Леонардо да Вінчі: Дама з горностаєм
- Генрі Реабурн: Хлопець з кроликом
- Марія Медвецька: Заблуканий півник
- Тарас Шевченко: Автопортрет

1. úloha:

Skupinová práca.

Prostredníctvom výtvarných diel sa žiaci pokusia vnímať originalitu zobrazenia postáv na portrétoch z rôznych časových období, ich jedinečnosť a schopnosť autorov vystihnúť vnútorné prežívanie postavy.

Žiaci prvú aktivitu realizujú formou skupinovej práce. Učiteľ ich rozdelí do skupín (3-4 žiaci v skupine, podľa počtu žiakov v triede) a vysvetlí úlohu: žiaci v skupinách spoločne vymýšľajú názov, ktorý by oni dali jednotlivým portrétom. Tieto názvy napíšu na papiere (2-3 min.) Potom zástupca skupiny vystupuje pred tabuľou s návrhmi. Po prezentácii všetkých skupín žiaci spoločne vyhodnotia, či sa niektoré názvy zhodovali, svoje nápady môžu zdôvodniť. Rozličné názvy súvisia s tým, že na každého môže obraz pôsobiť inak.

Cieľ: - vytvoriť priestor na uvoľnenie fantázie žiaka a jeho tvorivosť.

Завдання 1:

Робота у групах.

Учні першу активність реалізують формою роботи в групах. Учитель їх поділить до груп (3-4 учні в групі) та пояснить завдання: учні разом в групах придумують назви до портретів.

Cyklus 3

Назви напишуть на папір (2-3 хв.) Потім заступник-лідер групи виступає перед дошкою з пропозиціями. Після закінчення всіх груп учні разом оцінять, чи назви збігалися з оригіналом, свої ідеї можуть обгрунтувати. Різні назви можуть бути зв'язані з тим, що кожний сприймає картину інакше.

Мета: - утворити простір для звільнення фантазії та її творчість.

2. úloha:

Skupinová práca.

Učiteľ má pripravené heslá - názvy portrétov a ďalšie údaje k nim. Heslá žiaci pripevňujú na tabuľu (alebo postupne vyvoláva, rozdáva do lavíc a žiaci prichádzajú k tabuli), pri tejto činnosti žiaci využívajú svoje vedomosti z výtvarnej výchovy, dejepisu, literatúry a pod. Učiteľ doplňa fakty, radí žiakom. Žiaci zisťujú, či sa ich ich názov približuje ku skutočnému názvu, alebo sa dokonca zhoduje.

Cieľ: - veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.

Heslá k portrétom - uvádzame ich v skupinách, ako k sebe patria:

a) Leonardo da Vinci, renesancia, 15. – 16. storočie, Taliansko
b) Sandro Botticelli: Portrét muža s medailou, renesancia, 15. - 16. storočie, Taliansko
c) Henry Reaburn: Chlapec s králikom, romantizmus, 19. storočie, Škótsko
d) Mária Medvecká: Zatúlaný kohútik, realizmus, 20. storočie, Slovensko
e) Taras Ševčenko: Autoportrét, romanlizmus, 19. storočie, Ukrajina

Завдання 2:

Робота в групах.

Учитель має підготовлені гасла - назви портретів та дані. Гасла учні кладуть на дошку під портрети (або поодиноко поступово викликує, або роздає до парт а учні приходять до дошки), біля цієї діяльності використовують учні свої знання з образотворчого виховання, історії, літератури і т.п. Учитель доповнює факти, радить учням. Учні перевіряють, чи їх назва, яку пропонували, наближається до дійсної назви, або вона згідна.

Мета: - відповідно віку критично посудити правдивисть та вірогіднідть інформацій та їх змістовне використання.

Гасла до портретів - наводимо в групах.

а) Леонардо да Вінчі «Дама з горностаєм», ренесанс, XV - XVI ст., Італія
б) Сандро Боттічеллі «Портрет чоловіка з медаллю», ренесанс, Італія
в) Генрі Реабурн «Хлопець з кроликом», романтизм, XIX ст., Шотландія
г) Марія Медвецька «Заблуканий півник», реалізм, XX ст., Словаччина
д) Тарас Шевченко «Автопортрет», романтизм, Україна

3. úloha:

Frontálna práca.

Formou riadeného rozhovoru sa žiaci vyjadrujú k tomu, čo majú obrazy spoločné (sú to portréty jednotlivcov, každá postava niečo drží, okrem jednej) a čo odlišné (autora, techniku spracovania, obdobie, námet...)

Cieľ: - vyjadriť spoločné a odlišné znaky portrétov.

Завдання 3:

Фронтальна робота.

Формою керуваної розмови учні висловлюють, що мають картини спільне (це портрети індивидів, кожна постать щось держить, крім однієї) та що відмінне (автора, техніку опрацювання, період, сюжет...).

Мета: - виразити спільні та відмінні знаки портретів.

4. úloha:

Samostatná práca.

Túto úlohu riešia žiaci samostatne. Každý žiak si v určenom krátkom čase znova prezrie všetky portréty a rozhodne sa pre jeden, ktorý ho najviac osloví a pracuje nad úlohami 1-13. Úlohy sú zamerané na kritické pozorovanie, získavanie informácií a následnú vedomú prácu s vlastným emocionálnym prejavom.

Завдання 4:

Самостійна робота.

Це завдання рішають учні самостійно. Кожний учень за визначений час знову подивиться на портети, вибере один і працює над завданнями 1-13. Завдання заміряні на критичне спостереження, почерпнення інформацій та слідуючу свідому роботу з власним емоційним вираженням.

5. úloha:

Na základe predchádzajúcich činností majú žiaci vytvoriť príbeh súvisiaci s postavou na portréte. Píšu ho do pracovného zošita (5. úloha). Majú dve možnosti spracovania príbehu:

1. *príbeh rozpráva postava z portrétu, žiak píše v 1. osobe (ja - rozprávanie),*
2. *príbeh postavy z portrétu hovorí „rozprávač“, žiak píše v 3. osobe (on - rozprávanie). Vytvorené príbehy prezentujú žiaci pred spolužiakmi. Ich úsilie a prácu učiteľ ocení slovne, prípadne známkou. Práce sa môžu vystaviť na nástenke v škole.*

Cieľ: - vytvoriť a prezentovať príbeh súvisiaci s postavou na portréte.

Завдання 5:

На основі попередніх діяльностей мають учні створити пригоду зв’язану з постаттю на портреті. Пишуть у робочий зошит (завдання 5). Мають дві можливості написання пригоди:

1. пригоду розповідає постать з портрету, учень пише в першій особі (я - розповідь)
2. пригоду розповідає «розповідач», учень пише в третій особі (він - розповідь).

Створені пригоди учні презентують перед однокласниками. Їх намагання та роботу учитель оцінює усно або оцінкою. Роботи можуть виставити на стінгазеті у класі.

Учні працюючи над дальшими завданнями, класифікують набуті знання.

Мета: - створити та презентувати пригоду зв’язану з постаттю на портреті.

3.4.2 PRACOVNÝ LIST PRE ŽIAKA

РОБОЧИЙ ЛИСТ ДЛЯ УЧНЯ

Завдання 1:

Напиши, який образотворчий портет знаєш та подумай, звідки про нього знаєш.

.....

.....

Завдання 2:

З-поміж портретів виставлених на дошці вибери один, котрий тебе найбільше зацікавив. Назву картини дай у рамочок.

Портет чоловіка з медаллю **Дама з горностаєм**

Хлопець з кроликом

Заблуджений півник

Автопортрет

Завдання 3:

Запиши собі дані до картини з другої вправи. За допомоги наукової літератури з шкільної бібліотеки, словника чужих слів або інтернету доповни коротку характеристику.

Автор:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Художній напрям:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 4:

Подивись на портрет. До наступних рядків напиши, що прийде тобі на думку, коли дивишся на нього:

а) три любі слова:

.....

Cyklus 3

б) три словосполучення (наприклад іменник з прикметником):

.....

.....

.....

в) підхоже порівняння:

.....

Завдання 5:

Придумай пригоду, яку би могла прожити постать з картини. Використай всі інформації з попередніх завдань.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 6:

Попробуй перерахувати типи портретів, які знаєш.

.....

.....

.....

Завдання 7:

Вибери з двох можливостей правильну відповідь та підкресли її.

Портет - це описне зображення окремої особи, найчастіше людина/тварина.

Навмисне перебільшування харектеристичної риси характеру портретованої особи називається карикатура/комікс.

Завдання 8:

Створи фотографічний портрет та неклей його на це місце.

Завдання 9:

З'єднай лініями автора та назву твору, які знаходяться у зв'язку.

Леонардо да Вінчі

Марія Медвецька

Генрі Реабурн

Словаччина

Україна

Заблуджений півник

Автопортрет

Сандро Боттічеллі

Дама з горностаєм

Портрет чоловіка з медаллю

Тарас Шевченко

Італія

Хлопець з кроликом

Завдання 10:

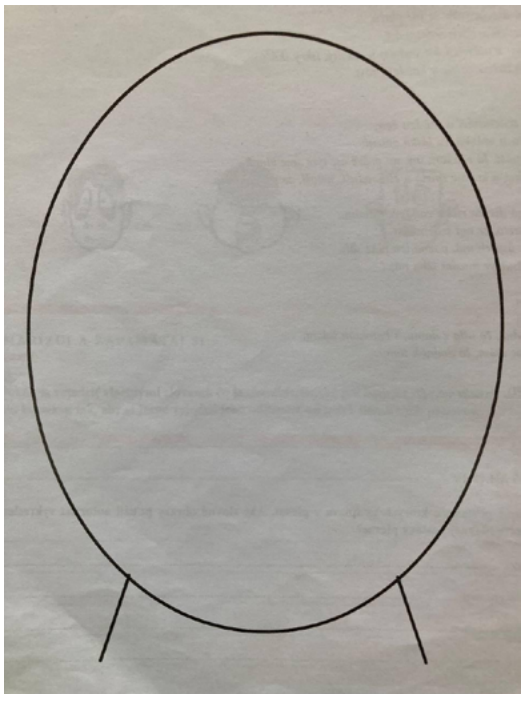
Який він (ти)? За інструкцією створи портрет головного героя (потім себе).

- на місце вух напиши, що любить/любиш слухати (напр. музичнай жанр, ім´я інтерпрета чи групи, слова які любиш слухати)

- на місце уст напиши те, що любить/любиш говорити (слова похвали, спів, сміх і т. п.)

- на місце очей напиши те, що бачить/бачиш або на що любить/любиш дивитись

- на місце носа напиши те, що відчуває/відчуваєш або що любить/любиш відчувати або нюхати

Завдання 11:

Які інформації тобі потрібні, щоб ти краще сприймав та зрозумів зміст вибраного твору?

.....

.....

.....

.....

Завдання 12:

Доповни інформації про портрети, які сподобались твоїм співкласникам:

Леонардо да Вінчі –

.....

.....

Сандро Боттічеллі –

.....

.....

Генрі Реабурн –

.....

.....

Марія Медвецька –

.....

.....

Тарас Шевченко –

.....

.....

Завдання 13:

Доповни:

Словесний опис зовнішності персонажа, розкриття його рис характеру, показ його в певному життєвому середовищі, ставлення автора до нього через так звану авторську характеристику, ставлення дійової особи до інших, а інших до нього - це

.....

Zoznam použitej literatúry

Botticelli, S. (c. 1474–1475). *Portrait of a Man with a Medal of Cosimo the Elder [Tempera na dreve]. Galleria degli Uffizi, Florencia, Taliansko. https://www.uffizi.it/en/artworks/ritratto-di-giovane-con-medaglia*

da Vinci, L. (1489–1491). *Lady with an Ermine [Olej na dreve]. Muzeum Narodowe w Krakowie, Krakov, Poľsko. https://mnk.pl/en/collections/lady-with-an-ermine/*

Demjan, R. (1995). *Čítanka pre 4. ročník základnej školy (1. vyd.). SPN.*

Holendová, J. (2001). *Ukrajinská literatúra pre 6. ročník základnej školy (1. vyd.). EXCO.*

Holendová, J. (2005). *Ukrajinský jazyk pre 7. ročník základnej školy (1. vyd.). EXCO.*

Kantor, Š., Kopinová, Ľ., & Podhorna, A. (1989). *Hudobná výchova s metodikou pre 1. ročník SPgŠ. SPN.*

Kotsiubynskyi, M. (n.d.). Хо (Ранок у лісі). *UkrLib. https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1056*

Lazoryk, F. (n.d.-a). Закінчили школу. *Tvory.net.ua. https://tvory.net.ua/ukrainska_literatura/lib1/f_lazorik/2.html*

Lazoryk, F. (n.d.-b). Ластівки і діти. *Tvory.net.ua. https://tvory.net.ua/ukrainska_literatura/lib1/f_lazorik/2.html*

Macalová, K. (2011). *Čítanka z ukrajinského jazyka pre 2. ročník základnej školy (2. vyd.). NITECH.*

Medvecká, M. (1976). *Zatúlaný kohút [Olejomaľba]. Web umenia. https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:OGD.O_1080*

Permiak, Y. (n.d.). Пташині будиночки. Казка.укр. *https://*казка.укр*/persha_ribka7.html*

Pidhirianka, M. (n.d.). Співанка про місяці. *UkrLib. https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=75*

Poznanska, M. (n.d.). Спасибі людям, що зростили ліс. *BUL. https://bul.in.ua/p/poznanska-marija/spasibi-ljudjam-shho-zrostili-lis/*

Raeburn, H. (c. 1814). *Boy and Rabbit [Olej na plátne]. Royal Academy of Arts, Londýn, Anglicko. https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/work-of-art/boy-and-rabbit*

Ševčenko, T. (1860). *Self-portrait [Olej na plátne]. National Art Museum of Ukraine, Kyjev, Ukrajina. https://artsandculture.google.com/asset/self-portrait-taras-shevchenko/agFEbOnibLbfUg*

Ukrajinský jazyk a literatúra

Metodická príručka pre 1. stupeň (1. a 2. cyklus) a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ

Autori:
Mgr. Mária Kamozinová
PaedDr. Iveta Svítková

Recenzenti:
prof. PhDr. Mária Čižmárová, CSc.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.

Jazyková úprava:
doc. PhDr. Hana Hlôšková, CSc.

Grafické spracovanie:
Michal Orel

Vydal: NIVaM
Vydanie: prvé
Formát: elektronický
Rok vydania: 2026

ISBN: 978-80-565-1692-8
EAN: 9788056516928

CC BY

NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE